

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 1.

Minister Winckelmann.

15/1-44.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .
 KIRJELMÄ n:o 52/15/44
 Madridi S S A 25 P:NÄ tammi KUUTA 19 44.
 VIITTAUS: _____ N
 P:NÄ _____ KUUTA 19 _____ P:TTY _____ n:o _____
 VIITTAUS: _____ D. U. M. _____ / _____ 19 _____

ASIAINMIEHET

12/177 Sal 44

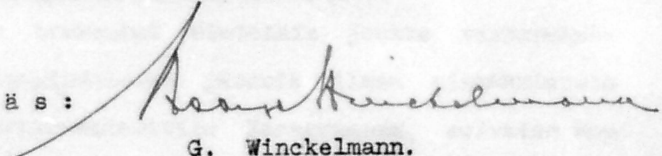
6/3-44	No -	Liit -
5	C9	

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön rap-
ortti n:o 1.

Lähetystö oheisena kunnioittavasti toimittaa
 kuusin kappalein raporttinsa n:o 1:

Espanjan ja anglosaksilaisten valtioiden vä-
lillä sattuneet välikohtaukset.

L ä h e t t i l ä s :
 G. Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

Madridissa 15 p:nä tammi kuuta 1944

12 177 Sal. 44

Asia: Espanjan ja anglosaksi-
laisten valtioiden välillä sattuneet
välikohtaukset.

6/3-44	No -	Liit -
5	C9	
ASIA	COASIS	ASIA

Espanjan suhteet anglosaksilaisiin valtioihin, jotka viime vuoden loppupuolella osottivat selviä paranemisen oireita, ovat jälleen saaneet takaiskun. Tämä on johtunut eräistä yleiselle järjestykselle Espanjassa vähemmän mairittelevista, anglosaksilaisiin edustustoihin kohdistuneista mielenosotuksista, jotka ovat herättäneet kiusallista huomiota myös täällä, mutta ennen kaikkea asianomaisissa maissa.

Joulun aikaan tunkeutui nimittäin joukko virkapukuisia aseistettuja falangipuolueen jäseniä ilman minkäänlaista aihetta Englannin varakonsulaattiin Zaragozassa, solvaten konsulia ja hänen perhettään. Vaikkakin ulkoasiainministeri kohta kiiruhti esittämään Englannin suurlähettiläälle valittelunsa tapahtuman johdosta, luvaten samalla syyllisten rankaisemista ja toimenpiteitä tuollaisten välikohtausten estämiseksi vastaisuudessa, ei asia jäänyt siihen. Espanjan ulkoasiainministeri huomautti nimittäin valittelunsa yhteydessä, että, jos jonkin puolueen, virallisenkin, jäsen tekee itsensä syy-pääksi luvattomaan tekoon, ei siitä voida syyttää yhtävähän hallitusta kuin puolueen johtoakaan.^{1/} Vastauksessaan Englannin^{1/} Kuten tunnettua, on kenraali Franco falangipuolueen korkein johtaja.

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

hallitus tosin mainitsi ottaneensa huomioon esitetyt valittelut ja lupauksen syyllisten rankaisemisesta, mutta lausui samalla ei voivansa yhtyä käsitykseen, ettei Espanjan hallitus olisi vastuussa Englannin asianmukaisesti tunnustetun edustuston suojelemisesta virallisen puolueen virkapuvussa esiintyvien jäsenten harjoittamaa ilkivaltaa vastaan, selittäen Englannin hallitus niinmuodoin ei tyytyvänsä annettuun vastaukseen.

Asian jatkokehitystä täällä suurella mielenkiinnolla odotettaessa ja eräitten piirien jo uumoillessa, että seuraava askel Englannin puolelta tulisi olemaan diplomaattisten suhteiden katkaiseminen, tapahtui aivan samanlainen välikohtaus Yhdysvaltain konsulaatissa Valenciassa, kahden äskettäin sinisestä divisioonasta Venäjältä palanneen falangipuolueen virkapuvussa esiintyneen henkilön tunkeutuessa konsulaattiin repien seinille kiinnitetyjä propagandavalokuvia ja solvaten sekä virkailijoita että virkahuoneissa olevaa yleisöä. Tapaus herätti Yhdysvaltain lehdistössä suuren kohun ja tavannumukaiset vastalauseet Yhdysvaltain hallituksen puolelta esitettiin niinhyvin Madridissa kuin Espanjan suurlähettiläälle Washingtonissa. Huolimatta esitetystä valittelusta ja lupauksista, että syyllisiä, jotka vangittiin paikan päällä, tultaisiin ankarasti rankaisemaan, kävi ilmeiseksi, että Espanjan puolelta oli ryhdyttävä päättäväisempiin toimenpiteisiin tuollaisten kurittomuuksien vastaiseksi ehkäisemiseksi.

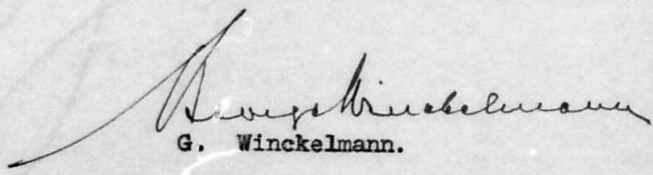
Vaikkakaan Espanjan valtiojohtoinen lehdistö, tapansa mukaan, ei saanut kirjoittaa sanaakaan tapahtumista, olivat ne kuitenkin kaikkien tiedossa, samoinkuin että anglosaksi -

laisten valtioiden taholta oli ultimatiivisessa muodossa vaadittu falangipuolueen miliisijärjestön, jonka jäsenet kumpaisessakin tapauksessa olivat syyllistyneet mainittuihin ilki-valtaisuuksiin, riisumista aseista.

Jonkun aikaa edelläkerrottujen tapahtumien jälkeen piti falangipuolueen pääsihteeri, joka samalla on hallituksen jäsen, Madridiin kokoontuneille puolueen piiripäälliköille puheen, jossa hän m.m. mainitsi, että pääasiallisimpana syynä puolueen miliisin perustamiseen aikanaan oli sisällissodassa todetun korkean moraalin jatkuva ylläpitäminen, mutta koska puolue nyttemmin oli saavuttanut poliittisen kypsyyden, olisivat sen elimet myös muunnettavat nykyoloja vastaaviksi. Tämä sisälsi m.m. sen, että puolueen miliisijärjestö kävisi tarpeettomaksi, minkävuoksi hän ehdotti, että kokous päättäisi kenraali Francon harkittavaksi alistaa sen hajoittamisen. Tähän ehdotukseen on kenraali Franco nyttemmin suostunut ja määrännyt, että puoluemiliisin tehtävät on jätettävä armeijan hoidettaviksi.

Asian saatua toivotun ratkaisun, lienee syytä olettaa, että mainittujen välikohtausten enempi käsittely on poistettu päiväjärjestyksestä.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 2.

Ministeri Winckelmann.

1/2-44.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 68/18/44

Madridi SSA 1 P:NÄ helmi KUUTA 19 44.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

13 / 177 Sal 44		
6/3-44	No -	Liit -
LYNKA	COATE	ASIA
5	Cg	

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 2.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 2:

Jatkuvaa sekavuutta Espanjan ja Englannin väli-
sissä suhteissa.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann
G. Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

Madridi ssa 1 p:nä helmi kuuta 1944.

13 / 177 Sal 44

Asia: Jatkuvaa sekavuutta Espan-
jan ja Englannin välisissä suh-
teissa.

6/3-44	No -	Liitt. -
COATE	ASIA	
Cg		

Raportissani n:o 1 katsoin voivani olettaa, että siinä mainittuihin välikohtauksiin nähden oli saavutettu molempia asiapuolia tyydyttävä ratkaisu, jonkunlainen modus vivendi, joten asia molemminpuolisesti olisi katsottu päiväjärjestyksestä poistetuksi. Toiveeni siinä suhteessa olivat kuitenkin ennenaikaiset, koska tapahtumia piankin seurasi vallan odottamaton jälkiselvittely.

Tapahtumain kulku on ollut seuraava:

Eräitten englantilaisten laivojen saapuessa tämän kuun alkupuolella espanjalaisiin satamiin noutamaan ostettuja appelsiinilasteja, tapahtui, jo lastattaessa, ruumissa eräitä käsittämättömiä räjähdyksiä, joilla ei kuitenkaan ollut sen suurempaa kantavuutta kuin että muutamia kymmeniä appelsiinilaitikoita tuhoutui, joten niihin, omituista kyllä, ei laivanpäällystöjen taholta kiinnitetty enempää huomita. Laivat täyttivät ruumansa ja vasta matkalla tapahtuneiden toistuneiden räjähdysten johdosta, joissa muutama kymmentuhat kiloa appelsiineja tuhoutui, selvisi asianomaisille, että jotakin oli virossa. Kun sitten laivat saapuivat Englannin satamiin, lykät-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio)

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tiin kauan odotettu appelsiinien jakelu ja kaikkien laivojen lastit tutkittiin yksityiskohtaisesti avaamalla jokainen laatikko. Tällöin tapahtui uusia räjähdyksiä, jolloin lopullisesti todettiin niiden johtuneen laatikkoihin asetetuista appelsiininkokoisista aikapommeista.

Tapahtuma herätti luonnollisesti suurta huomiota ja Englannin täkäläinen suurlähettiläs esitti kohta jyrkän vastalauseen, siihen liittyvine vaatimuksineen pikaisen ja tehokkaan tutkimuksen toimeenpanemisesta pommien alkuperästä sekä siitä missä ja kenen toimesta ne oli hedelmälaatikkoihin sijoitettu.

Tilanteen muodostuessa yhä kiusallisemmaksi Espanjal-le, sai Alban herttua (Espanjan suurlähettiläs Lontoossa) toimekseen esittää ulkoasiainministeri Eden'ille hallituksen sa syvän valittelun tapahtumien johdosta sekä vakuutuksen, että Espanjan viranomaiset olivat ryhtyneet kiireellisiin toimenpiteisiin mainitunlaisten välikohtausten ehkäisemiseksi vastaisuudessa.

Asian ollessa tässä vaiheessa ja vaikkakin oli yleisesti tunnettua, että Espanjan taholta oli ryhdytty kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin, m.m. siinä muodossa, että joukko tihutöihin epäiltyjä henkilöitä oli vangittu, saapui tänään tieto, että Englanti, yhteisymmärryksessä Yhdysvaltain kanssa, oli ryhtynyt ensimmäiseen kostotoimenpiteeseen Espanjaa kohtaan, nimittäin helmikuun bensinikiintiön luovuttamisen kieltämiseen. Tästä on ollut seurauksena, ettei tämän kuun bensinijakelua ole voitu toimittaa. Myös täkäläiset diplomaattiset edustukset ovat jääneet ilman bensiiniä.

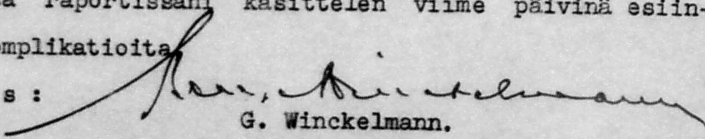
Edellä mainittujen vangitsemisten yhteydessä vastapuolen tyydyttämiseksi on ryhdytty toiseen, verrattain oma-laatuiseen toimenpiteeseen, nimittäin eräitten Espanjan satamakaupungeissa asuvien saksalaisten kehoittamiseen poistumaan maasta mahdollisimman pian. Saksan tšekäläinen suurlähettiläs, jonka olin kutsunut lounaalle huomenna, valitti täytyvänsä kieltäytyä kutsusta, ilmoittaen lähtevänsä vielä samana päivänä odottamattomalle, tärkeälle virkamatkalle eräisiin Espanjan satamakaupunkeihin.

Keskustellessani eri espanjalaisien piirien kanssa edellä kerrotuista tapahtumista, on minulle esitetty kolme eri mielipidettä. Saksalaisiin vihamielisesti suhtautuvissa piireissä, joita täällä tapaa yhä useammin (liike- ja pankkimaailma sekä eräät aristokraattiset piirit), ollaan vakuutettuja siitä, että kaikki pohjaantuu Saksan Gestapon Espanjassa harjoittamaan provokatiiviseen toimintaan. Tyynemmin ajattelevissa piireissä esitetään kahta vaihtoehtoa, nimittäin joko falangipuolueen miliisin puolelta järjestetty kostotoimenpide sen raportissani n:o 1 selostamani desar-moimisen johdosta tai sitten vierailulla varoilla rahoitettu, sisällissodasta lähtien lamassa ollut kommunistinen sabotashitoiminta.

On toistaiseksi vaikeata sanoa, mikä selitys osuu oikeaan, mutta omasta puolestani luulisin ja espanjalaisen mentaliteetin tuntien, että toinen vaihtoehto vastannee lähinnä todellisuutta.

Seuraavassa raportissani käsittelen viime päivinä esiintyneitä uusia komplikatioita.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 29.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 83.

Ministeri Winckelmann.

3/2-44.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 73/19/44

Madridi SSA 3 P:NÄ helmi KUUTA 19 44.

14/177 Sal 44
6/3-44

RYHMÄ	Luok.	ASIA
	5	C9

VIITTAUS:

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

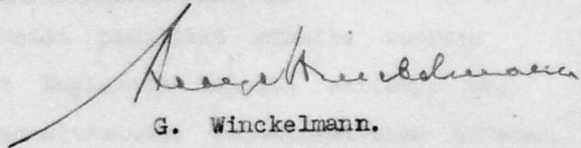
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 3:

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 3:

Sinisen Divisioonan kotiuttaminen.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 3.

Madridissa 3 p:nä helmi kuuta 19.44.

Asia: Sinisen Divisioonan kotiuttaminen.

No	Liitt.
5	C9

Raporteissani n:o 1 ja 2 selostamiini Espanjan ja anglosaksilaisten valtioiden välisten välikohtausten lisäksi, on Englannin jatkuva painostus Espanjaa kohtaan saavuttanut yhä uusia ja mitä häikäilemättömpiä muotoja. Jos yllämainituissa raporteissani selostetuissa tapauksissa voidaan todeta täysin oikeutettuja vaatimuksia, kuten ulkoasiainministeriön diplomaattisen kabinetin päällikkö minulle suoraan myönsi, osottavat viimeiset Englannin taholta esitetyt vaatimukset täydellistä piittaamattomuutta kansainvälisten oikeusnormien selvistä säännöksistä.

Raportissani n:o 26 - 21/10-43 - olen selostanut Sinisen Divisioonan kotiuttamista. Päätöstä täytäntöönpanneessa havaittiin kuitenkin, että pienempi osa, noin 1.500 miestä, kieltäytyi palaamasta ja muodosti saksalaisten myötävaikutuksella espanjalaisen vapaaehtoislegioonan, joka jatkoi taistelua itärintamalla. Espanja puolestaan ei ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin heihin nähden, ja voi asettaa kysymyksenalaiseksi, olisiko Espanja voinut asiassa mitään tehdä. Tahtuma herätti kuitenkin ankaraa suuttumusta Englannissa ja

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio)

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

alahuoneessa otettiin asia esille kyselyn muodossa ulkoasiainministerille, jossa tiedusteltiin, oliko hän tietoinen espanjalaisten "joukkojen" jatkuvasta olostä Venäjän rintamalla ja oliko hän siinä tapauksessa antanut kenraali Francon ymmärtää, että "His Majesty's Government could no longer justify to the British people support for a regime which was giving active assistance to our enemies against our Russian allies". Mr. Eden vastasi tähän pyytäneensä Espanjan suurlähettilästä Lontoossa saattamaan hallituksensa tietoon "the most serious effect which this continuing unneutral assistance to our enemies in their struggle against our allies must have on Anglo-Spanish relations now and in the future. Sitäpaitsi ilmoitti hän, että Englannin suurlähettiläs Madridissa "has been instructed to make further strong representations to the Spanish Government".

Yleisenä käsityksenä täällä sekä espanjalaisten että diplomaattien keskuudessa on, ettei esitettyä vaatimusta voida kansainvälisoikeudellisesti mitenkään perustella, vaan että uhkauksen takana on yksinomaan raaka voima, koska Englanti on tietoinen siitä, että se katkaisemalla Espanjan yhteydet valtamerentakaisiin maihin ja siten estämällä m.m. viljan tuonnin Argentinasta (kielto bensiniin tuonnille jo voimassa) voi koskettaa Espanjan elinhermoja.^{1/}

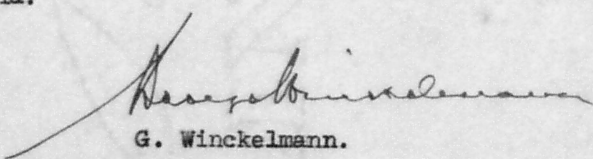
Miten Espanja tulee vastaamaan uhkaukseen, siitä ei

^{1/} Asiasta käydyissä keskusteluissa on minulle asetettu kysymys siitä, tehtiinkö aikanaan, lähinnä Yhdysvaltain puolelta, Suomelle vaatimuksia suomalaisen SS-pataljoonan kotiuttamisesta itärintamalta. Vastasin siihen, ettei sellaista ollut tiedossani, mutta että asiahan oli menettänyt aktualisuutensa mainitun pataljoonan ollessa jo aikoja sitten kotiutettu.

täällä vielä ole tietoa, mutta vaikkakin hallitus tänään antamassaan kommuniqueassa on selittänyt, ettei se anna minkäänlaisen painostuksen vaikuttaa mihinkään poikkeamiseen sen noudattamasta ehdottomasta puolueettomuudesta, jonka jatkuvaksi ylläpitämiseksi myös jo oli ryhdytty kaikkiin varovaisuustoimenpiteisiin, tuntuu tällä hetkellä siltä kuin Espanjalla ei tulisi olemaan muuta neuvoa kuin yrittää saada asia järjestyseen Englannin vaatimusten mukaisesti. Yksi mahdollisuus asian järjestämiseksi englantilaisten mieliksi olisi tietysti panna määräaika legioonan paluulle, uhalla että, elleivät sen jäsenet tätä noudattaisi, he menettäisivät kansalaisuutensa. Koska kuitenkin useimmat puheena olevista henkilöistä ovat kenraali Francon taistelutovereita sisällissodan ajalta, voidaan epäillä, olisiko hän valmis ryhtymään näin jyrkään toimenpiteeseen.

Tulen eri yhteydessä käsittelemään Englannin asettamia uusia vaatimuksia.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 62.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 4.

Ministeri Winckelmann.

20/2-44.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

15/177 Sal. 44

KIRJELMÄ n:o 137/24/44

Madridi SSA 20 P:NÄ helmi KUUTA 19 44.

6/3-44	No -	Liit -
5	C9	

VIITTAUS: _____ N

P:NÄ _____ KUUTA 19 _____ P:TTY _____ n:o _____

VIITTAUS: _____ D. U. M. _____ / _____ 19 _____

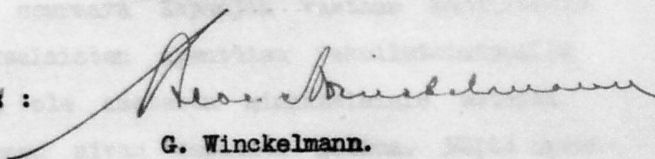
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 4.

Lähetystö oheistaa kunnioittavasti kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 4:

Lisää syytöksiä liittoutuneiden puolelta Espan-
jaa kohtaan.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 4.

Madridi ssa 20 p:nä helmi kuuta 1944.

Asia: Lisää syytöksiä liittou-
tuneiden puolelta Espanjaa koh-
taan.

15	177 Sal.	44
6/3-44	No -	Liit. -
5	CG	ASIA

Raporteissani n:ot 1-3 koskettelemieni välikohtausten lisäksi ilmaantuu tapahtumia, joihin viitaten liittouneet syyttävät Espanjaa puolueettomuuden rikkomisesta, väittäen Espanjan asenteen, jatkuvista puolueettomuuden vaakuuksista huolimatta, olevan ei sotaikäyvä valtion asenteen, joka ilmenee toisen sotaikäyvä puolen kaikinpuolissa suosimisessa toisen puolen kustannuksella.

Järjestyksessä seuraava Espanjaa vastaan kohdistettu syytös on, ettei saksalaisten agenttien vakoilutoiminnalle viranomaisten puolelta ole asetettu minkäänlaisia esteitä, vaan sallitaan toiminnan aivan vapaasti jatkua. Näitä agenteja syytetään m.m. aikapommien kätkemisestä Englantiin meneviin appelsiini- ja sipulilasteihin, Balearein satamissa olevissa, luovutettaviksi vaadituissa italialaisissa laivoissa tapahtuneista sabotaashiteoista, joista seurauksena on ollut, että osa niistä nyttemmin on käyttökelvottomia, espanjalaisten apulaisten myötävaikutuksin Gibraltariin salakuljetetuista ja siellä räjähtäneistä aikapommeista, aiheutetaan kuolemantuomion kahdelle espanjalaiselle sekä häikäile-

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

mättömästä vakoilutoiminnasta Välimeren satamakaupungeissa että Tangerissa ja Espanjan Marokossa. Missä määrin näissä syytöksissä on perää, on sivullisen tietysti vaikeata sanoa, mutta täällä puhutaan yleisesti siitä että erälle satamakaupungeissa asuville saksalaisille olisi annettu maasta poistumiskehoitus sekä että Saksan pääkonsuli Tangerissa 80 henkilöön nousevine virkamieskuntineen olisi saanut määräyksen poistua sieltä. Mitään vahvistusta näis^{lle} tiedois^{lle} ei kuitenkaan toistaiseksi ole.

Edelleen syytetään Espanjaa siitä, että aivan nykyään olisi Saksalle myönnetty 400 milj. pesetan luotto, jotta Saksalla, joka potee valuuttavaikeuksia, olisi tilaisuus tyydyttää wolframtarpeensa. Asiassa oli myös syntynyt keskustelu Englannin parlamentin alahuoneessa, jolloin asianomainen hallituksen jäsen oli ilmoittanut, että Saksa sai 90 % wolframtarpeestaan Iberian niemimaalta (50 % Portugalista ja 40 % Espanjasta), mutta ettei ollut syytä ottaa julkisen keskustelun kohteeksi, mihin toimenpiteisiin oli ryhdytty wolframin viennin ehkäisemiseksi Saksaan.

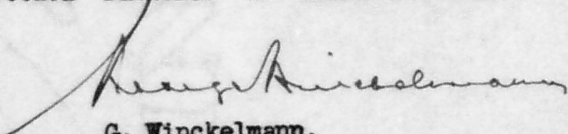
Olen tiedustellut espanjalaiselta taholta mainitun "luottokysymyksen" todenperäisyyttä, jolloin sain vastaukseksi, ettei kysymyksessä ollut mikään luotto, vaan yksinkertaisesti 400 milj. pesetan velka Saksan sisällissodan aikana toimittamasta sotamateriaalista, jota Espanja ei aikaisemmin ollut kyennyt suorittamaan. Että velka nyt maksettiin, johtui yksinomaan parantuneesta taloudellisesta asemasta. Minulle huomautettiin myös, että kun Englannilla

oli tilaisuus tyydyttää suuri osa wolframtarpeestaan hankinnoin Espanjasta, oikea puolueettomuus vaati, että sama etu suotiin myös toiselle sotaikäiselle puolelle.

Neuvottelut Espanjan ja liittoutuneiden välillä jatkuvat edelleen ilman että mihinkään tuloksiin toistaiseksi olisi päästy. Näinollen jatkuu pysähdys öljyntuonnissa edelleen. Tämä kieltö on tuottanut Espanjalle, jossa puukaasuttimen käyttö toistaiseksi on hyvin alkuperäisellä kannalla, erinomaisia vaikeuksia, lähinnä elintarpeiden jakelussa asutuskeskuksiin, joka rautatiekaluston puutteen vuoksi melkein yksinomaan on tapahtunut kuorma-autoilla. Myös Madridin ulkoasu on öljynkiellon johdosta muuttunut ja miljoonakaupungin pääkadutkin tekevät liikenteen puolesta täysin aution vaikutuksen.

Englannin tšekäläisen suurlähettilään äskeiset julki-lausumat antavat kuitenkin aihetta olettamukseen, että molempia asiapuolia tyydyttävä ratkaisu on saavutettavissa.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 5.

Ministeri Winckelmann.

10/3-44.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 188/33/44

Madridi S S A 10 P:NÄ maalisk UUTA 19

VIITTAUS:

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. E. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ

No 18 / 177 Sald. 19 44

44/3/4-44	No -	Läht.
KYMMÄ N	COITO	ASIA
5	Cg	

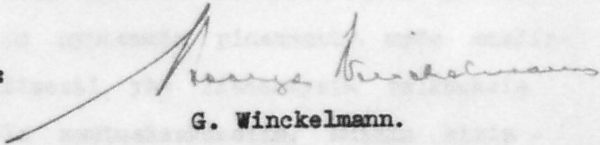
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön
raportti n:o 5.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 5:

Espanjan puolueettomuus.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 5.

Madridissa 10 p:nä maalis kuuta 1944. 18/177 Sub. 1944

Asia: Espanjan puolueettomuus.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
3/4-44	Ne -	Liitt. -
NYHÄÄ	CONTE	ASIA
5 C9		

Espanjan ja liittoutuneiden välisissä jännittyneissä suhteissa ei toistaiseksi ole tapahtunut minkäänlaista laukeamista. Liittoutuneet syyttävät jatkuvasti Espanjaa puolueettomuuden rikkomisesta mitä moninaisimmin tavoin, joista aikaisemmissa raporteissani olen esittänyt esimerkkejä, ja Espanja puolestaan pitää jyrkästi kiinni siitä, ettei sen puolueettomuuspolitiikka anna aihetta minkäänlaisiin moitteisiin. Öljyntuontikielto on nyttemmin pidennetty myös maaliskuulle, tuottaen luonnollisesti yhä lisääntyviä vaikeuksia elintarpeiden kuljetuksille asutuskeskuksiin. Muihin kiristystoimenpiteisiin ei toistaiseksi ole ryhdytty ja ulkomaille levitettyt huhut viljan- ja hiilentuonnin kieltämiseksi, joista eräät lähetystömmekin ovat raportoineet, eivät ole toteutuneet.

Espanjan taholta huomautetaan siitä puuttuvasta johdonmukaisuudesta, johon Englanti tekee itsensä syyppäksi. Askeisessa lausunnossaan alahuoneessa ulkoasiainministeri Eden antoi varauksettomia tunnustuksen sanoja siitä, ettei Espanja Englannin suurimman vaaran hetkellä ja sen yksin tais-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio)

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tellessa Pohjois-Afrikan vapauttamiseksi, myöntynyt akselivaltioiden vaatimaan läpikulkuun, mikä seikka Mr. Edenin sanojen mukaan oli "extremely helpful". Eräät alahuoneen jäsenet, samoinkuin eräs tunnettu englantilainen diplomaatti ovat tunnustuksissaan menneet vieläkin pitemmälle, sanoen, että ellei Espanja Ranskan luhistumisen jälkeen olisi noudattanut ehdotonta puolueettomuutta, olisi sota voinut saada aivan toisen käänteen Englannille.

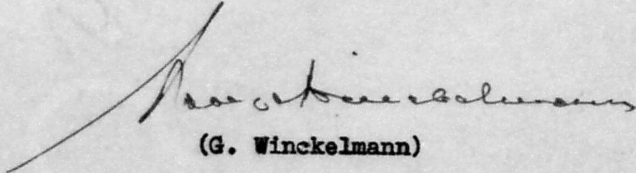
Eräs asioita täysin reaaliselta pohjalta harkitseva espanjalainen poliitikko ja diplomaatti huomautti minulle, että kun tällainen tunnustus annettiin ajankohtana, jolloin Espanja itse asiassa ei ollut puolueeton, vaan ei-sotaakäyvä valtio, ja jolloin, kiitos silloisen ulkoasiainministerin Serrano Súñer'in prononsoidusti akseliystävällisen politiikan ja Saksan apu käskyn päättyneessä sisällissodassa vielä hyvässä muistissa, olisi voinut olla aihetta moitteisiin puuttuvasta tasapuolisuudesta sotaakäyviin nähden, olisi täysin mieletöntä väittää, ettei Espanja nyt, kun tilanne maailman sotanäyttämöllä, Yhdysvaltain ja Neuvosto-Venäjän ponnistuksista johtuen, oli täydellisesti muuttunut ja kun Espanjassakin oltiin vakuumattuja siitä, että Saksa tulisi häviämään sodan, noudattaisi mitä ehdottominta puolueettomuutta.

Puhuteltavani lisäsi, että selitys siihen, miksi Englanti silloin pysyi hiljaa, mutta nyt saattoi äänensä kuuluville, oli yksinkertaisesti se, että Englanti tunsu täydellisen heikkoutensa, jota Espanjan samaan aikaan toimeenpanema Tangerin kansainvälisen alueen oikeudeton valtaaminenkin osotti. Nyt Englanti sitävastoin tunsu itsensä riittävän voimakkaaksi

tarkoituspäriensä läpiajamiseksi. Nämä tarkoituspäriät, joita tulen eri raportissa käsittelemään, suuntautuvat nimittäin pitemmälle kuin sen seikan toteamiseen, vastasiko Espanjan nykyasenne ehdottoman puolueettomuuden vaatimuksia.

Espanjaa syyttävään kueroon on nyttemmin liittynyt myös Neuvosto-Venäjä, huolimatta siitä, ettei sillä sen jälkeen kuin suurlähetystönsä sisällissodan aikana pakeni Espanjasta, ole ollut minkäänlaisia suhteita, yhtävähän poliittisia kuin kaupallisiakaan, Espanjaan. Pravda omalaatuisella puhetavallaan kutsuu kenraali Francoa bandiitiksi ja Tass puolestaan väittää kivenkovaan, että saksalaisilla lentovoimilla on täydellinen käyttöoikeus Espanjan pohjoisrannikolla oleviin lentokenttiin sekä että Espanja olisi luovuttanut saksalaisille vedenalaisille ja saksalaisille lentovoimille tukikohtia Kanarian saarilla. Tšekäläinen ulkoasiainministeriö on ottanut vaivakseen julkaista jyrkän demention mainittujen väitteiden johdosta, joskin samalla huomauttaen, että jo niiden lähde riittäisi antamaan niille ansaitsemansa arvon sekä että niiden ainoana tarkoituksena oli vaikeuttaa käynnissä olevia neuvotteluja Espanjan ja länsivaltojen välillä.

L ä h e t t i l ä s :

(G. Winckelmann)

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 6.

Minister Winckelmann.

15/3-44.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 196/34/44

Madridi S S A 15 P: NÄ maalis KUUTA 19 44.

VIITTAUS:

P: NÄ KUUTA 19 P: TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ

N:o 19/178 Sal. 1. 44

3/4-44	N:o -	LOH. -
RYHMÄ N	CO. 10	ASIA
5	Cg	

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön

raportti n:o 6.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappalein raporttinsa n:o 6:

Englannin tarkoitusperät Espanjaan nähden.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann
G. Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 6.

Madridi:ssä 15 p:nä maaliskuuta 1944. / 19 / 178 Sal. 1144

Asia: Englannin tarkoitusperät
Espanjaan nähden.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
3/4-44	NO	LIIT.
KYLMÄ	LOTO	ASIA
5	Cg	

Raporttissani n:o 5 olen selostanut keskustelujani erään espanjalaisen poliitikon ja diplomaatin kanssa Espanjalle nykytärkeistä kysymyksistä. Mainittu henkilö on otsikkoasiasta kertomut minulle seuraavaa:

Laajoissa piireissä täällä, myös sellaisissa, joiden orientoituminen on ollut enemmän liittoutuneisiin kuin akselivaltioihin päin, on yhä enemmän alkanut levitä se käsitys, että Espanjaa kohtaan esitetyt syytökset itse asiassa ovat etsittyjä sekä että niiden suuntaus ulottuu pitemmälle eli nykyisen, täällä vallitsevan autoritaarisen systeemin kaatamiseen. Koska tämä systeemi keskittyy kenraali Francoon, kohdistuu toiminta siis välillisesti hänen persoonaansa. Arvellaan nimittäin, että, kaatamalla Franco, olisi toiveita saada pystyyn hallitusjärjestelmä, joko heikko monarkia tai heikko demokratia, joka olisi helpommin käsiteltävissä kuin nykyinen régime.

Puhuteltavani huomautti Englannin perinnäisten poliitisten pyrkimysten antavan tukea tälle käsityskannalle, syystä että, Ranskan ja Italian luhistuttua, Espanja oli ai-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

noa valtio, joka voisi olla epämukava Englannin täydelliselle yliherruudelle Välimerellä, joten sitä olisi sisäisesti heikennettävä.

Sivullisenkin täytynee myöntää, että edellä hahmoteltu käsityskanta sisältää paljon loogillista ajattelua, joskin täytyy ihmetellä, että asianomaiset niin vähän tuntevat espanjalaista mentaliteettia, että luulevat tuollaisin keinoin saavuttavansa tarkoituksensa. Tietysti on täälläkin suuntia, jotka ovat tyytymättömiä nykyrégime'en, kuten eräät aristokraattiset piirit, jotka haaveilevat entisen monarkian loiston palauttamista, jossa he uudelleen voisivat soittaa ensi viulua, samoinkuin niitäkin, jotka heikon demokratian avulla voisivat päästä etuilemaan, kuten tapahtui sisällissotaa edeltävinä vuosina. Nämä piirit ovat kuitenkin aivan mitättömässä vähemmistössä, eikä ole epäilyäkään siitä, etteikö Espanjan kansan valtava enemmistö vaaran hetkellä liittyisi yhteen tukemaan valtionpäämiestään.

Keskustellessani näistä asioista ulkoasiainministeriön korkeimmille virkamiehille kotonani järjestämälläni intiimillä lounaalla, oli minulla tilaisuus todeta, että edellä esitetty käsityskanta oli yleisesti vallalla Espanjan vastuunalaisissa piireissä.

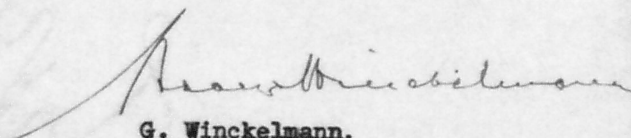
Vaikkakin Espanjan valtiojohtoista lehdistöä on kielletty koskettelemasta poliittisia kysymyksiä, on tilanteelle kuvaavaa, että Espanjan tunnetuin viikkolehti El Español viime numerossaan sai kirjoittaa m.m. seuraavaa:

"Kun siis Espanja vaatii saada täysin mitoin naut-

tia puolueettomalle valtiolle kuuluvia oikeuksia, ei se sillä pyydä mitään suosiota, sillä tämä oikeus perustuu ei ainoastaan eittämättömiin oikeusperusteisiin, vaan myös kansainvälisen yhteisön tunnustamiin korkeimpiin arvoihin. Espanjalta riistetään nyt kaupan vapaus, siltä kielletään paloöljy, mutta oltakoon varmoja siitä, ettei Espanja tule luopumaan hituistakaan suvereenisuudestaan saavuttaakseen jotakin mukavuutta tai taloudellisia etuja. Niiden, jotka ovat vastuussa tällaisista steriileistä ja suuttumusta herättävistä toimenpiteistä, olisi syytä harkita, minkälaisen vastavaikutuksen ne voivat herättää yleisessä mielipiteessä ei ainoastaan Espanjassa, vaan myös niissä kansoissa, jotka veri ja uskonto liittävät Espanjaan".

Näin avointa puhetta ulkopoliittisissa kysymyksissä ei Espanjan lehdistössä ole vuosikausiin tavattu.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 7.

Ministeri Winckelmann.

10/4-44.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ

KIRJELMÄ n:o 244/45/44

Madridi SSA 10 P:NÄ huhti KUUTA 19

VIITTAUS:

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 24 / 178 Sal 44		
44.17/5-44	№ -	LIITE -
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

Ulkosasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 7.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappalein raporttinsa n:o 7:

Espanjan diplomaattiset suhteet Italian eri "hallituksiin".

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann
George Winckelmann.

Madridi- SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 7

Madridi ssa 10 p:nä huhti kuuta 1944

Asia: Espanjan diplomaattiset suhteet
Italian eri "hallituksiin".

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 24/178 Sal 44		
17/5-44 W. -		
KYPIÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

Sen johdosta, että ulkomaan lehdistössä ja myöskin eräitten lähetystöjemme raporteissa on näkynyt eri suuntaisia tietoja otsikkoasiasta, olen katsonut aiheelliseksi tiedustella tälläisen ulkoasiainministeriön poliittisen osaston pääjohtajalta, miten asia todellisuudessa on.

Tällöin ministeri Doussinage kertoi seuraavaa:

- 1) Koko kysymys on toistaiseksi ja Italian tapahtumien vastaista kehitystä odotettaessa täysin epämääräinen (indéfini);
- 2) Minkäänlaista deklaratiota, jossa Mussolinin tai Badoglion "hallitukset" olisi tunnustettu yhtävähän de jure kuin de facto ei ole annettu. Saksan suurlähetystön ministerineuvoksen minulle antama tieto Mussolinin "hallituksen" de facto tunnustamisesta Espanjan taholta on siis osoittautunut vääräksi.
- 3) Espanjan ambassaadi Roomassa jatkaa toimintaansa kuten aikaisemminkin, kuitenkin siinä supistetussa muodossa, että suurlähettiläs jo marraskuussa poistui Roomasta eikä tule sinne palamaan ennenkuin tilanne on selvinnyt. Suurlähetystöä johtaa ministerin-arvoinen suurlähetystöneuvos väliaikaisena asiainhoitajana, mutta siinä tapauksessa, että joitakin suullisia keskusteluja olisi käytävä Brescian "hallituksen" kanssa, on Espanjan Milanon konsulil-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio)

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

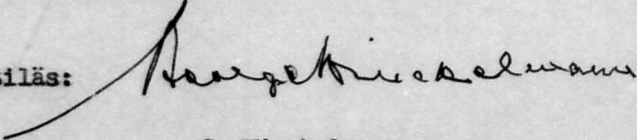
le annettu tarpeelliset valtuudet. Jos kuitenkin noottien lähettäminen tai vastaanottaminen tulisi kysymykseen, on sen tapahduttava suurlähetystön välityksellä;

4) Espanja on suostunut siihen, että Italian ent. konsuli Malagassa Moreale täysin officieux ominaisuudessa toimii Madridissa Mussolinin henkilökohtaisena "edustajana" ja suodaan hänelle myös tilaisuus tavata ulkoasiainministeriön alempia virkamiehiä jaostopäälliköistä alaspäin;

5) Italian aikaisempi suurlähetystö, joka, huolimatta siitä että suurlähettiläs markiisi Paulucci, joka aikanaan oli useampia vuosia toiminut Mussolinin kabinettipäällikkönä ja ollut hänen innokkaimpia kannattajiaan, samoin kuin hänen henkilökuntansa on kokonaisuudessaan siirtynyt Badoglion puolelle, toimii edelleenkin, joskin "jossakin määrin rajoitetuin valtuuksin", kuten puhuttavani sanat kuuluivat. Hänen asemansa voitaisiin lähinnä määrittellä jonkunlaiseksi l'Ambassadeur ad personam ja hänen käyntinsä ulkoasiainministeriössä olivat hyvin harvinaisia, ehkä kerran joka toinen kuukausi.

6) Badoglion "hallituksen" luona sen siirryttyä vallatulle alueelle ei Espanjalla ole ollut edustajaa. Tilanne tulee tällaisena jatkumaan toistaiseksi, mutta jos liittoutuneet onnistuvat valtaamaan Rooman ja Badoglion hallitus siirtyy sinne, tulee koko edustuskysymys uudelleen harkinnan alaiseksi.

Lähettiläs:

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 8.

Ministeri Winckelmann.

25/4-44.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 276/56/44

Madridi S S A 25 P:NÄ huhti KUUTA 19 44.

VIITTAUS: _____ N

P:NÄ _____ KUUTA 19 _____ P:TTY _____ n:o _____

VIITTAUS: _____ D. U. M. _____ / _____ 19 _____

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 25/178 Sal		44
17/5-44	W: -	L: -
KYHÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

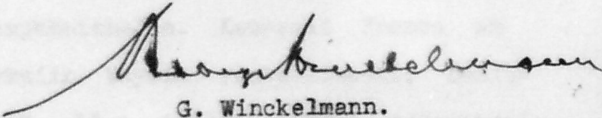
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön rap-
ortti n:o 8.

Lähetystö kunnioittavasti ohelstaa kuusin kappalein
raporttinsa n:o 8:

Pyrkimykset monarkian palauttamiseksi Espanjaan.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 8.

Madridi ssa 25 p:nä huhti kuuta 1944.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
25/178 Sel	44
17/5-44	-
KYLLIK	ASIA
5	Cg

Asia: Pyrkimykset monarkian palauttamiseksi Espanjaan.

Viimeyksyisissä raporteissani olen pariin otteeseen käsitellyt niitä mielenilmaisuja monarkian palauttamiseksi, jotka, toiselta puolen eräät Cortesin jäsenet Alban herttuan ja muiden Alfonso XIII kaatamisessa mukana olleitten aristokraattisten piirien johdolla, toiselta puolen eräät armeijakuntain komentajina toimivat kenraalit, ovat adressien muodossa esittäneet valtionpäämiehelle. Kenraali Franco on suhtautunut näihin pyrkimyksiin täysin rauhallisesti, selittäen, ettei ajankohta vielä ollut tullut niiden toteuttamiselle. Sen jälkeen ei asiasta ole kuulunut mitään, kunnes muutamia viikkoja sitten tuli tunnetuksi, että edellisiä poliittisesti melkoista huomattavampi mielenilmaisuus oli tapahtunut.

Tämän alkuunpanija on Sveitsissä nykyään asuva Espanjan kruununperillinen, Alfonso XIII:n ainoa elossa oleva poika Asturian prinssi Don Juan, joka täkäläiselle "edustajalleen" Alfonsoille, Orleansin prinssille lähettämässään kirjeessä on lausunut ajatuksensa siitä, miten Espanjassa nykyään vallitsevasta huolestuttavasta tilanteesta olisi pääs-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio)

UE 2: A 4.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tävä ja maan tulevaisuus parhaiten turvattava.

Koska olen saanut käytettäväkseni jäljennöksen mainitusta kirjelmästä, olen katsonut aiheelliseksi lyhyesti selostaa sen pääsisällön.

Don Juan huomauttaa, että huolimatta siitä, ettei hän ollut voinut yhtyä kenraali Francon hallituksen noudattamaan sisä- ja ulkopolitiikkaan, oli hän aikaisemmin pitänyt viisaampana vaieta välttyäkseen siitä, että ulkomaiset sotavoimat tätä pretekstinään hyväkseen käyttäen ja tarkoituksenaan nykyregimen tukeminen, olisivat tunkeutuneet Espanjaan, josta taas olisi ollut seurauksena toisen sotaikäyvän puolen joukkojen mafiinnousu, jolloin maa olisi muodostunut sotanäyttämöksi.

Tultuaan kuitenkin ajamittaan vakuuttuneeksi siitä, että kenraali Francon hallituksen sekä sisä- että ulkopolitiikka tulisivat syöksemään maan turmioon, oli hän katsonut täytyvänsä luopua vaiteliaisuudestaan ja siinä mielessä hän oli vuosina 1942-1943 ottanut yhteyden Francoon, joka kuitenkin oli asettanut ehdoksi falangiregimen säilyttämisen sekä että monarkian varsinainen palauttaminen tapahtuisi vasta sitten, kun nykyinen reformitoiminta oli loppuunsaorittettu. Don Juan ei kuitenkaan ollut voinut näihin vaatimuksiin suostua, koska regimen muutos näinollen olisi jäänyt aivan näennäiseksi. Hän oli tosin yrittänyt etsiä kompromissiratkaisuja, mutta Franco ei ollut suostunut perääntymään kannastaan.

Koska hän oli edelleen voinut todeta, ettei Francon regime ollut saavuttanut yleisempää kannatusta, vaan aikaan-

saanut jatkuvaa kärjistymistä suhteessa liittoutuneisiin, oli nykyisen totalitäärisen regimen kaatuminen ~~oli~~ hänen mielestään siis vain ajankysymys. Jotta vältettäisiin ulkovaltojen sekaantuminen maan sisäisiin asioihin sekä tasavaltaisen anarkian uudelleensyntyminen, olisi hänen mielestään monarkian palauttaminen ainoa ratkaisu mielten rauhoittamiseksi maassa ja suhteitten palauttamiseksi liittoutuneisiin.

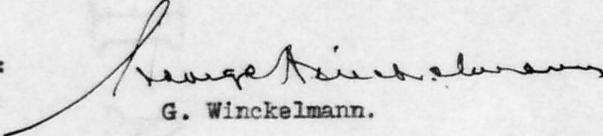
Kirje päättyy seuraavasti: "Koska olen selvästi ilmoittanut, etten millään tavalla hyväksy nykyregimeä, olisi loogillista, etteivät Espanjan todelliset monarkistit myöskään jatkaisi yhteistyötään sen kanssa. Koska en kuitenkaan nykyisissä vaikeissa oloissa halua aiheuttaa kansalliselle elämälle häiriöitä enkä vahingoittaa yksityisiä etuja, rajoitun selittämään, että ne, jotka nykyhetkellä täyttävät poliittisluontoisia virallisia tehtäviä, tekevät sen yksityishenkilöinä, monarkian olematta heidän teoistaan vastuussa".

"Käytän tätä tilaisuutta paljastaakseni mahdottoman ja epäisänmaallisen väitteen, jonka tarkoituksena on yksinomaan monarkian halventaminen sekä sen syyttäminen yhteistoiminnasta epäonnistuneen kansallissyndikalismien kanssa. Tarkoitan tällä huhua, jonka mukaan minun aikomukseni olisi ollut yhteistyössä eräitten falangipiirien kanssa naamioida maailman silmissä nykyregime varustamalla se monarkian ulkoasulla ja säilyttämällä Franco valtionhoitajana. Paljastaen tämän salahankkeen esitän jyrkän vastalauseeni niille, jotka tällaisella toiminnallaan sokeasti

syöksevät sekä itsensä että monarkian turmioon. Jos edellä mainitut suunnitelmat kuitenkin voittaisivat alaa, olisi minun pakko torjua ne kansalle osoittamallaan julkisella manifestilla."

Omasta puolestani olen jatkuvasti vakuuttunut siitä, ettei tämähän mielenilmaisu tule saavuttamaan enempää tuloksia kuin aikaisemmin raporttoimani vastaavanlaatuiset esitykset sekä että kysymys monarkian palauttamisesta Espanjaan ei tule aktuaaliseksi ennenkuin lopullinen rauhantila maailmassa on palautettu.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 9.

Ministeri Winckelmann.

8/5-44.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 320/69/44

Madridi SSA 8 P.NÄ touko KUUTA 19 44.

VIITTAUS: N

P.NÄ KUUTA 19 P.TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
27	179	Sal 44
7/6	-44	No -
5	C9	

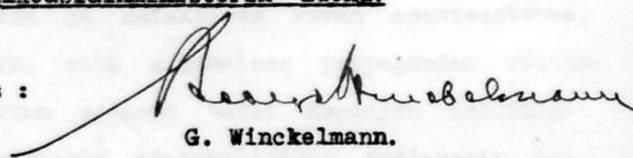
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön ra-
portti n:o 9.

Lähetystö kunnioittavasti kuusin kappalein oheis-
taa raporttinsa n:o 9:

Käyntini ulkoasiainministerin luona.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

M A D R I D I

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 9.

Madridi ssa 8 p:nä touko kuuta 19 44.

27 179 Jul 44

5/6-44

No -

Asia: Käyntini ulkoasiainminis-
terin luona.

5 C9

Kuten jo aikaisemmin olen sähköttänyt, pyysin tämän kuun 3 päivänä puheillepääsyä kreivi Jordanan luo, selostaakseni hänelle henkilökohtaisesti syitä, joiden perusteella meidän oli pakko olla hyväksymättä sovjetin meille sanelemat aselevon ehdot. Pidin nimittäin suotavana, että Espanjan hallitus saisi täysin selvän ja asiallisen kuvan asenteestamme, jotta välttyttäisiin siitä, että ulkomaisen propagandan väittä-mä haluttomuutemme irtautua sodasta saisi Espanjan hallituspiireissä jalansijaa. Vaikkakin tämänkaltaista audienssia tavallisesti saa odottaa vähintään viikon ajan, suotiin minulle tilaisuus jo seuraavana päivänä päästä kreivi Jordanan puheille.

Saapuessani hänen virkahuoneeseensa, hän välittömästi lausui ajatuksensa viime viikkoina alituisesti kohdistuneen sankarilliseen kansaamme sekä aikomuksenaan olleen kutsua minut puheilleen, saadakseen selvän kuvan tilanteestamme, mutta että henkilökohtaisesti johtamansa arkaluontoiset neuvottelut liittoutuneitten tšekäläisten edustajien kanssa olivat tämän estäneet. Hän lausui voivani olla vakuuttunut siitä, että

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

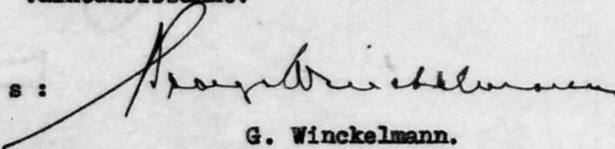
Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

pyyntöni päästä hänen puheilleen oli häntä suuresti ilahduttanut.

Esitettyäni ensin suullisesti suurin piirtein kantamme sovjetin vaatimuksiin nähden jätin hänelle lähetystössä valmistamamme laajan Karjalaa (kartoin), sotakorvausta, Petsamo (kartoin), sotavankeja, demobilisatiota ja rauhahanhaluamme käsittävän ainehiston. Kreivi Jordana kiitti minua moneen otteeseen, luvaten siihen kotonaan kaikessa rauhassa seikkaperäisesti tutustua. Jo nyt käytettävänään olleen, täysin vaillinaisen ainehiston perusteella, hän lausui käsityksensä, ettei Suomi tulevaa vapauttaan ja itsenäisyyttään vaarantamatta ollut voinut aselepoehtoihin suostua. Hän lisäsi edelleen, että Espanjalla, jo äskeisen sisällissodan ajoilta, oli ollut katkeria kokemuksia Stalinin politiikan pyrkimyksistä, joten voisinkin olla vakuuttunut siitä, että ottamamme asenne täällä täysin ymmärrettäisiin.

Poistuessani hän lausui seuraavan tervehdyksensä: "Sallinette minun pyytää Teitä tiedoittamaan hallituksellenne Espanjan hallituksen maatanne kohtaan jatkuvasti muuttumattomana säilyneen vilpittömän myötätunnon vakuutuksen sekä parhaimmat toivotukset maallenne onnellisimmasta ratkaisusta nykyisissä vaikeuksissanne."

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 10.

Ministeri Winckelmann.

15/5-44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ
 28 179 Sal 44
 5/6-44 No -
 5 Cg

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 330/71/44

Madridi S S A 15 P.NÄ touko KUUTA 19 44.

VIITTAUS: N

P.NÄ KUUTA 19 P.TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 10.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
 lein raporttinsa n:o 10:

Espanjalais-anglosaksilainen sopimus.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann
 George Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 10.

Madridi ssa 15 p:nä touko kuuta 1944.

28 179 Sal 44

5/6 -44

Asia: Espanjalais-anglosaksilainen sopimus.

5 C9

Kuten tunnettua, johtivat Espanjan ja anglosaksilais-ten valtioiden välillä jo viime tammikuussa alkaneet neuvottelut tämän kuun alussa sopimukseen. Riitakysymyksiä oli useampiakin ja perustuivat ne suurimmalta osaltaan syytöksiin Espanjaa kohtaan muka puolueettomuuden rikkomisesta. Kun sopimuksen sisällöstä on julkisuudessa ollut eriäviä ja usein ristiriitaisiakin tietoja, katsoin aiheelliseksi äskeisellä käynnilläni ulkoasiainministerin luona tiedustella häneltä mainitun sopimuksen todellista sisältöä. Kreivi Jordana antoikin auliisti pyytämäni tiedot sopimuksen kohteina olleista kysymyksistä, joista aikanaan myös sähkötin pääkohdat Ministeriölle.

Hän tällöin kertoi seuraavaa:

1) Saksan Tangerin pääkonsulinviraston sulkeminen.

Tähän vaatimukseen oli Espanja suostunut täysin asiallisilla perusteilla. Kuten tunnettua, oli Tangerin kaupunki lähiympäristöineen vuosisadan alkupuolelta lähtien ollut kansainvälisen juridiktion alaisena, ottaen sen hallintoon osaa, paitsi Espanjaa ja Englantia, Ranska, Italia, Belgia, Hollanti, Portugali ja Yhdysvallat, mutta ei Saksa. Espanja oli, vallat-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tuaan vuonna 1940 väliaikaisesti mainitun alueen, antanut va-
kuutuksen alueen säilymisestä ehdottomasti puolueettomana. Kun
kuitenkin oli todettu, että Saksan sikhiläinen pääkonsulinviras-
to oli harjoittanut vakoilua, ei Espanja edellämainitun sitou-
muksen mukaisesti voinut olla suostumatta mainitun viraston
sulkemisvaatimukseen. Toimenpide ei kuitenkaan kohdistunut Espan-
jan Marokossa oleviin Saksan konsuliedustuksiin, jotka siis
häiriintymättä voivat jatkaa toimintaansa. Lisäksi oli Espanja
suostunut karkoittamaan Gibraltarin raja-alueelta, eräät nimeltä
mainitut, siellä todistettavasti vakoilua harjoittaneet Saksan
kansalaiset.

(2) Sinisen divisioonan kotiuttaminen.

Espanja oli jo vuoden vaihteessa päättänyt kotiuttaa
loppuerän itärintamalla taistelleesta sinisestä divisioonasta,
noin 2000 miestä, jota päätöstä senjälkeen onkin vähin erin
toteutettu. Neuvottelujen päättyessä oli vain joukko haavoittu-
neita sekä eräät hallinnolliset elimet kotiuttamatta. Näinollen
ei tämä kysymys tuottanut neuvotteluille vaikeuksia.

3) Espanjalaisiin satamiin paenneet italialaiset kauppa-
ja sotalaivat.

Italian luhistuessa oli eräitä italialaisia kauppa- ja
sotalaivoja paenneet espanjalaisiin satamiin ja pidätetty siellä.
Kauppa-aluksista oli jo ennen neuvotteluihin ryhtymistä vapau-
tettu kuusi ja neuvottelujen kuluessa Espanja suostui luovutta-
maan muutkin paitsi kahta, joiden omistusoikeus oli riittävä.
Mitä taas sota-aluksien luovuttamiseen tuli, oli sovittu, että
kysymys siirrettäisiin välitystuomioistuimeen, jonka jäseninä
olisivat kolme kansainvälisen oikeuden erikoistuntijaa puolueet-
tomista maista. Tuomioistuimen työjärjestyksen laatimiseen oli jo
ryhdytty.

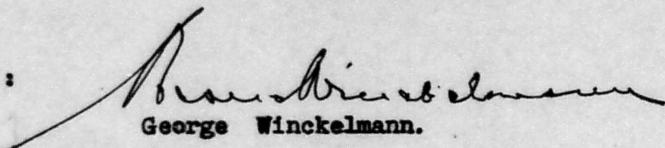
4) Wolframin vienti Saksaan.

Tämä kysymys muodostui neuvottelujen vaikeimmaksi, lähinnä sen vuoksi, että Yhdysvaltojen puolelta osoitettiin jyrkkää taipumattomuutta kaikkiin sovitteluihin ja vaadittiin täydellistä wolframin vientikieltoa Saksaan. Kreivi Jordana sanoi neuvottelujen kuluessa ehdottomasti pitäneensä kiinni periaatteesta, että puolueettomille valtioille oli säilytettävä vapaus kaupankäyntiin sotaakäyvien kanssa. Kiitos Englannin diplomatian joustavuuden, onnistuikin Espanja pyrkimyksissään, joten wolframin vienti, joka vuonna 1943 oli noussut 750 tonniin, supistettiin vain 20 prosentilla, eli siis kuluvaan vuodeksi 600 tonniin. Tästä määrästä oli ennen neuvottelujen alkamista viime tammi-kuussa viety Saksaan 320 tonnia, jonka lisäksi neuvotteluissa sovittiin sekä touko- että kesäkuun kiintiöiksi 20 tonnia ja vuoden loppukuukausien kiintiöksi 40 tonnia kuukausittain.

Edellämainittuja myönnytyksiä vastaan suostuivat liittoutuneet peruuttamaan helmikuun 1 päivästä tänä vuonna voimassa olleen bensiinin tuontikiellon Espanjaan. Tällöin Espanjalle myönnettiin kuljetuslupa 18.000 bensiinitonnille kuussa sekä lisäksi sama määrä niiltä kuukausilta, helmi-huhtikuulta, jolloin bensiinin tuonti oli ollut kiellettyä. Kreivi Jordana huomautti vielä, että anglosaksilaisten valtioiden kommuniqueoissa oli turhaan korostettu Espanjalle myönnettyä amerikkalaisen bensiinin ostolupaa, koska valtavin osa Espanjassa käytetystä bensiinimäärästä tuotettiin espanjalaisten Venezuelassa omistamista öljylähteistä. Näinollen voitaisiin katsoa Espanjan, tarpeellista säästäväisyyttä noudattaen, olevan tässä suhteessa miltei omavaraisen ja joka tapauksessa ainoastaan murto-osa kulutuksesta olisi tuotava Yhdysvalloista.

Kreivi Jordana lausui lopuksi mielihyvin todenneensa
tehdyin sopimuksen herättäneen tyytyväisyyttä kaikkialla Espan-
jassa.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 11.

Ministeri Winckelmann.

20/5-44.

ULKOASIAINMINIS

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 331/72/44

29 / 179 Sal 44
5/6 - 44 No -
5 C9

Madridi S S A 20 P. N Ä t o u k o K U U T A 19 44 .

VIITTAUS: N

P. N Ä K U U T A 19 P. T T Y n o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

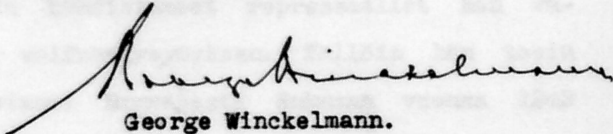
ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 11.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 11:

Keskustelu Saksan ministerineuvoksen,

vapaaherra von Bibran kanssa.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 11.

Madridi ssa 20 p:nä touku kuuta 1944.

Asia: Keskustelu Saksan minis-
terineuvoksen, vapaaherra von Bibran
kanssa.

29 179 Sal 44

5/6-44

5 C9

Otsikossa mainitun henkilön, joka on hyvä tuttavani, ollessa äskettäin kahdenkeskisellä lounaalla luonani, käytin tilaisuutta hyväkseni tiedustellakseni häneltä, mitä saksalaisella taholla ajateltiin Espanjan ja liittoutuneitten välisestä sopimuksesta. Puhuteltavani vastasi tähän, ettei sitä luonnollisestikaan pidetty tyydyttävänä ja sivuuttamalla sopimuksen Saksan kansalaisiin kohdistuneet repressaalit hän välittömästi otti puheeksi wolframkysymyksen. Tällöin hän tosin myönsi, että wolframin vienti Espanjasta Saksaan vuonna 1943 oli rajoittunut 750 tonniin, joten sopimuksen edellyttämä, kuluva vuotta koskeva vähennys ei tulisi olemaan 20 prosenttia suurempi, mutta huomautti samalla, ettei vuosi 1943, jolloin Saksa oli kärsinyt tilapäistä valuuttapulaa, olisi saanut olla vertauskohtana, koska Saksan aikaisempien vuosien wolframostot olivat huomattavasti ylittäneet vuoden 1943 määrän. Puhuteltavani huomautti lisäksi, että vuoden 1943 lop-

x) Ulkoasiainministeriön poliittisen osaston pääjohtaja sanoi minulle, että mahdollinen vuoden 1943 valuuttapula ei olennaisesti olisi vaikuttanut wolframostoihin, koskei Saksalla olisi ollut mitään vaikeuksia saada Espanjasta tarpeellista luottoa.

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

pupuolella Espanjan ja Saksan kesken oli sovittu, että Saksa saisi tämän vuoden marraskuun 30 päivään mennessä ostaa Espanjasta rajattomasti wolframia, jonka perusteella Saksa kulu- van vuoden tammikuussa jo olikin ostanut 320 tonnia. Kun nyt Espanja liittoutuneitten vaatimuksesta oli myöntynyt siihen, että Saksa tämän vuoden touko-joulukuussa saisi lisäksi ostaa ainoastaan 280 tonnia, oli ilmeistä, että Espanja oli poikennut aikaisemmista lupauksistaan.

Tiedustellessani oliko Saksan puolelta odotettavissa mitään repressaalioita Espanjan liittoutuneitten kanssa tekemän sopimuksen johdosta, arveli hän niiden rajoittuvan jyrkkäsa- naiseen protestinoottiin.

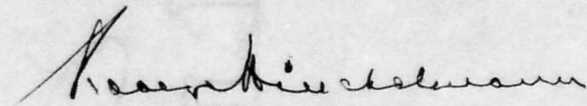
Yleisvaikutelmakseni keskustelusta jäi, että saksalai- sella taholla oltiin verrattain tyytyväisiä sopimukseen, lähinnä sen vuoksi, että, kuten Englannin alahuoneessakin jo oli ehditty lausua epäilyjä, wolframien vienti Saksaan tuskin tulisi rajoittumaan sopimuksen edellyttämiin määriin, koska salakuljetuksen ehkäiseminen Pyreneitten vuoristosolien kautta oli tähänkin mennessä osoittautunut Espanjan viranomaisille ylivoimaiseksi tehtäväksi.

Kuten edellä on mainittu, ei keskustelussa lainkaan kosketeltu Saksaan kohdis-tuneita pakkotoimenpiteitä. Näistä ker- toi Brasilian uusi suurlähettiläs, jonka luokse olin eilen kut- suttu ja jolla on hyvin läheiset suhteet Englannin suurlähe- tystöön, että siinä tilaisuudessa, kun Saksan Tangerin pääkon- sulinviraston kilpi ja lippu Espanjan viranomaisten toimesta tämän kuun 16 päivänä poistettiin, olisi Saksan pääkonsuli, korkeammalta taholta saamansa määräyksen mukaisesti, selittänyt,

että hän henkilökuntineen tulisi jatkuvasti jättämään Tangeriin, eivätkä suostuisi poistumaan sieltä muuten kuin väkivalloin. Jos näin tapahtuisi, jatkoj kertojani, tulisivat anglosaksit estämään bensiniä parhailtaan noutamassa olevien espanjalais-ten tankkilaivojen paluun kotisatamiin.

Relata refero.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 12.

Ministeri Winckelman.

24/5-44.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 337/74/44

Madridi SSA 24 P.NÄ touko KUUTA 19 44.

VIITTAUS: N

P.NÄ KUUTA 19 P.TTY n.o.

VIITTAUS: D.U.M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

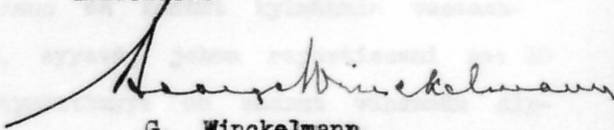
ASIA: Madridissa olevan lähetystön raport-
ti n:o 12.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 12:

Espanjan ja liittoutuneiden välisen sopimuksen

arvostelu.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 12.

Madridi ssa 24 p:nä touke kuuta 19 44. 30 179 Sal 44

Asia: Espanjan ja liittoutuneiden välisen sopimuksen arvostelu.

Raporteissani n:o 9 - 11 olen selostanut miten otsikossa mainittuun sopimukseen yleensä on suhtauduttu. Esittämieni johtopäätöksiin ovat antaneet aiheen keskusteluni sekä espanjalaisten viranomaisten että Saksan tšekäläisen edustuston jäsenten kanssa. Yleisvaikutelmakseni on jäänyt, että edellämainituilla tahoilla ollaan sopimukseen suurin piirtein tyytyväisiä. Sitävastoin sopimus on saanut kylmähkön vastaanoton Yhdysvaltain taholta, syystä, johon raportissani n:o 10 olen viitanut. Tämä tyytymättömyys on saanut vähemmän diplomaattiset muodot päättämään siitä, että Yhdysvaltain virallisessa kommunikassa lausuttiin "Although agreement was reached on a basis of less than a total embargo on wolfram shipments, this action has been taken to obtain an immediate settlement on the urgent request of the British Government".

Kun siis kaikki asiapuolet sekä myöskin Saksa, johon sopimuksen kärki lähinnä oli kohdistunut, olivat olleet siihen suurin piirtein tyytyväisiä, vaikutti Helsingin Sanomien 4.5. julkaisema Iltasanomien kirjoitus suorastaan oudoksuttavalta. Mainittuun kirjoitukseen sisältyi m.m. seuraavat väit-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi _____ ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

teet: "Liittoutuneitten painostus Espanjaa vastaan on nyt johtanut siihen, että tämä maa on taipunut käytännöllisesti katsoen kaikkiin niihin vaatimuksiin, joita sille on esitetty". Senjälkeen käsitellään kirjoituksessa neuvottelujen kohteina olleita eri vaatimuksia, mainitsemalla m.m.: "että Espanja on suostunut kaikkiin näihin vaatimuksiin sataprosenttisesti, ainoan poikkeuksen koskiessa wolframia, jonka suhteen liittoutuneet tyytyvät huomattaviin supistuksiin ...".

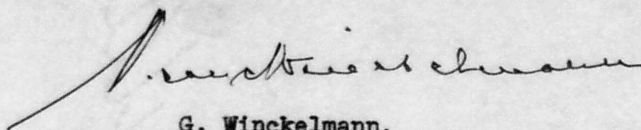
Nämä lainaukset riittänevät.

On vaikeata käsittää, miksi suomalainen sanomalehti katsoo aiheelliseksi julkaista mainitunlaisen Espanjaa suoraan loukkaavan ja tosioloja vääristelleen kirjoituksen. Sen vuoksi olikin luonnollista, että Espanjan Helsingin lähetystö reagoi julkaisemalla lehdistössä asianmukaisen oikaisun.

Edellä selostetun tapainen kirjoittelu on sitäkin käsittämättömämpää, kun ottaa huomioon Espanjan yleisen mieltipiteen sataprosenttisesti myönteellisen suhtautumisen nykyisiin vaikeuksiimme, kuten lähetystön viimeaikaisista sähköistä ja sanomalehtikatsauksista on täysin ilmennyt. Tällainen suhtautuminen, joka päinvastoin kuin monessa muussa maassa, on talvisodasta lähtien jatkunut muuttumattomana, on sitäkin ilahduttavampaa, kun meikäläisen lehdistömme enemmistö, eikä vähiten Iltasanomain edustama suunta Espanjan historian suurimman vaaran hetkellä osoitti lievästi sanoen mitä suurinta ymmärtämättömyyttä kansallisen Espanjan pyrkimyksille. Espanjan nykyisen vaikean kansainvälisen aseman huomioonottaen olisi toivottavaa, ettei meikäläinen lehdistö harkitsematto-

malla kirjoittelullaan vaikeuttaisi lähetystömme toimintaa Madridissa. Pyrkimyksenäni on aina ollut hankkia maallemme mahdollisimman paljon ystäviä ja tässä suhteessa ei Espanjakaan, monen suomalaisen mielestä ehkä liian eksoottisena maana, saisi olla minään poikkeuksena.

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMA: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 13.

Ministeri Winckelmann.

20/6-44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

37 / 180 Sal. 44

KIRJELMÄ n:o 426/37/44

7/7 - 44	No -	Liik. -
	COAGTC	ASIA
	5	C9

Madridi S S A 20 P: N Ä k e s ä K U U T A 19 44.

VIITTAUS: N

P: N Ä K U U T A 19 P: T T Y n o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

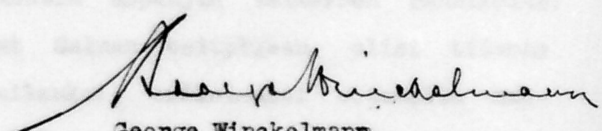
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 13.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 13:

Churchill ja Espanja.

L ä h e t t i l ä s :

George Winkelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 13.

ULKOASIAINMINISTERIÖN

Madridissa 20 p:nä kesä kuuta 19 44.

37 / 180 Sal. 44

Asia: Churchill ja Espanja.

7/7 - 44

No - Liik. -

5 C9

Viime kuun loppupuolella alahuoneessa pitämässään suuressa puheessa Churchill omisti osan siitä myös Espanjalle. Hän lausui aluksi tunnustuksensa siitä, ettei Espanja aikanaan kallistanut korvaansa Saksan liehittälevälle esitykselle vallata takaisin Espanjalle Gibraltarin linnoitus, saadakseen puolestaan vastineena tukikohtia Espanjan Välimeren rannikolta. Jos Espanja olisi suostunut Saksan esitykseen, olisi tilanne voinut käydä tavattoman vaikeaksi, erikoisesti ottamalla huomioon silloin parhaillaan valmisteilla olleen maihinnousun Pohjois-Afrikkaan. Espanja piti kuitenkin parhaimpansa pysyä sodan ulkopuolella, kriittinen vaihe sivuutettiin ja taistelu Britanniaasta oli voitettu. Tällä menettelyllään oli Espanja tehnyt suuren palveluksen ei ainoastaan brittiläiselle imperiumille, vaan myös kaikille yhtyneille kansakunnille. Tämän vuoksi, lisäsi Churchill, hän ei myöskään voinut suhtautua myötämielisesti niihin, jotka pitivät viisaana ja jopa lystikkäänäkin loukata Espanjan hallitusta aina milloin luulivat tilaisuutta siihen olevan. Löytyipä vielä henkilöitä, jotka arvelivat Englannin Espanjaan kohdistuvan ulkopoliittikan saavan

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
- Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

parhaimman ilmaisuja koomillisissa vieläpä karkeissa kenraali Francoa esittävässä pilapiirroksissa, mutta huomautti hän: "I think that there is more to it than that".

Espanjaa käsittelevän puheensa loppuosassa Churchill tyydytyksellä totesi, että käskiset neuvottelut olivat johtaneet myönteisiin tuloksiin sekä lausui samalla toivomuksenaan, että Espanja sodan päätyttyä tulisi tehokkaasti vaikuttamaan rauhan säilyttämiseksi Välimerellä. Omien sisäisten probleemiensa hoitaminen kuului Espanjalle itselleen eikä muiden tehtävänä ollut näihin asioihin sekaantua.

Kuten keskustelut alahuoneessa osoittavat, tämä puhe on saanut osakseen huomattavaa arvostelua Englannin vasemmistopiireissä. Nämä piirit eivät voi koskaan antaa anteeksi kenraali Francoille sitä, että hän sisällissodassa kykeni kukistamaan m.m. Englannin taholta suurisuuntaista avustusta nauttineen vastustajansa sekä palauttamaan rauhan ja järjestyksen Espanjaan.

Myös muualla maailmassa, lähinnä "Dagens Nyheter", on puhe herättänyt viilleitä tunteita.

Arvostelevasta kuorosta eivät luonnollisesti myöskään puutu Moskovan lehdet, jotka kosketellessaan Churchillin puhetta omalaatuisella tyyllillään kutsuvat kenraali Francoa "piruksi, joka muuttui munkiksi". "Isvestija" toteaa lisäksi, että kenraali Franco on ollut ja tulee pysymään fascistina, joka jatkuvasti tulee tukemaan Hitlerin pyrkimyksiä sekä taoudellisesti että ideologisesti. "Punainen tähti" puolestaan lausuu, ettei kenraali Franco ollut hyökkäämättä länsivaltoja vastaan sen vuoksi, ettei hän olisi sitä halunnut, vaan sik-

si, että hän oli täysin selvillä kansansa vihamielisestä suhtautumisesta tällaiseen yritykseen, josta olisi voinut seurata hänen armeijansa hajoaminen. Lisäksi lehti lausuu, etteivät Francon "nykymanööverit" salaa niiden todellista fascistista luonnetta ja että Espanjan kansalla tulee olemaan "viimeinen ratkaiseva sanansa".

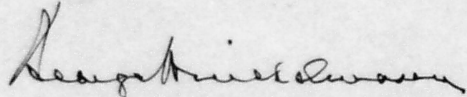
Inhmeellistä kyllä on Espanjan lehdistö kiinnittänyt puheeseen verrattain vähäistä huomiota. Tunnettu madridilainen sanomalehti "ABC" lausuu, ettei puhetta ole pidettävä minkäänlaisena Espanjan juhlallisena ylistämisenä, vaan sen merkitys rajoittuu yksinomaan kaikille espanjalaisille jo aikaisemmin selvänä olleen tosiasian toteamiseen, nimittäin Espanjan puolueettomuuspolitiikan aina jatkuneesta vakuumuksellisuudesta. Lehti jatkaa, että nykyisen falangistisen Espanjan saavutuksena on pidettävä sitä, että Espanja on pysynyt taistelun ulkopuolella välittämättä siitä mahdollisesti aiheutuvista vaaroista ja osoittamatta mitään itsekästä pelkuruutta. Churchill on puheessaan täysin aiheellisesti todennut Espanjan sodanjälkeisen merkityksen rauhan säilyttämisessä Välimerellä. Koska Espanjalla, lisää lehti, on valvottavanaan elintärkeitä etuja Välimerellä, on luonnollista, ettei tämän alueen vastainen kansainvälinen järjestely ilman Espanjan myötävaikutusta ole mahdollinen.

Madridilainen suurlehti "YA" kirjoittaa Churchillin puheesta seuraavaa: "Olemme tietenkin vilpittömästi kiitollisia Churchillille siitä, että hän on kunnioittanut Espanjan suvereenisuutta Englannin työväenpuolueen mitä karkeimmista vihamielisyyden ilmauksista huolimatta, mutta emme voi myöskään

myöntää, etteivät hänen sanansa, jotka sinänsä olivat vain tavanomaista kohteliaisuutta, voisi olla vastaisen onnellisen tulevaisuutemme perustana. Voitaneen sanoa, ettei vaikuta erikoisen miellyttävältä, että puheessa, jolla sinänsä ei ole mitään tekemistä Espanjan kanssa, meille armollisesti myönnettään oikeus elää espanjalaisina, joten emme myöskään voi iloita tämänkaltaisesta suosionosoituksesta".

Falangipuolueen pää-äänenkannattaja "Arriba" lausuu m.m. seuraavaa: "Voimme olla kohteliaita ja jopa määrättyssä mielessä sydämellisiäkin niitä kohtaan, jotka antavat meille arvontonsa, mutta emme koskaan voi myöntää, että Churchillin kohtelias ele vakuuttaa meille olevamme tosiespanjalaisia, olisi konsolidoinut elämämme ja kunniamme".

L ä h e t t i l ä s :

G. Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 14.

Ministeri Winckelmann.

8/7-44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

40/181 Sud. 19 44

31/7-44

No -

Liite -

RYHMÄ

5.

69.

ASIA

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 462/94/44

Madridi SSA 8 P.NÄ heinä KUUTA 19 44.

VIITTAUS:

P.NÄ KUUTA 19 P.TTY nro

VIITTAUS D. U. M. / 19

Ulkoasiainministeriö

LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti

n:o 14.

Lähetystö oheisena kunnioittavasti kuusin kappalein

Ministeriölle toimittaa raporttinsa n:o 14:

Keskustelu Saksan suurlähettilään kanssa.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

No 40/181 Salo. 44

Salainen.

M A D R I D I

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ

9/7-44

No -

Liit -

RAPORTTI n:o 14.

Madridi ssa 8 p:nä heinä kuuta 19.44.

RYHMÄ

OSASTO

ASIA

5.

69.

Asia: Keskustelu Saksan suurlä-
hettilään kanssa.

Viimeaikaisten kotoisten tapahtumien johdosta katsoin aiheelliseksi käydä tervehdyskäynnillä otsikossa mainitun henkilön luona. Vastaanotto oli, kuten tavallisesti, kovin herttainen ja seuraavana päivänä sain vielä kirjallisen kiitoksen käynnistäni, jonka asianomainen sanoi häntä suuresti ilahduttaneen.

Käynnilläni sukeutui laaja keskustelu, joka kuitenkin vähemmän koski Suomen ja Saksan välisiä suhteita kuin maailmantapahtumia yleensä. Minua jossakin määrin ihmetytti, että hän aloitti keskustelumme lausumalla mitä vakavimman huolestumisensa tilanteesta itärintamalla, jossa m.m. viisi saksalaista kenraalia viime viikolla oli saanut sankarikuoleman. Hän ihmetteli venäläisten valtavia voimavaroja ja valitti heidän jatkuvaa etenemistään, joka jo oli johtanut Minskin kaupungin valtaamiseen, josta hän luotettavalta taholta oli saanut tiedon, vaikkei sitä Saksan virallisissa sotatiedoituksissa vielä oltu myönnetty. Hän sanoi ei millään tavoin olevansa pessimisti sodan lopullisiin tuloksiin nähden, mutta katsoi, ettei tapahtuneita tosiasioita, olkoot ne sitten

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalle:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

kuinka epämiellyttäviä tahansa, ollut syytä salata, vaan että tilanne oli aina otettava sellaisenaan. Päinvastaisessa tapauksessa ja kun tilanteen vakavuus ennemmin tai myöhemmin kuitenkin tuli tunnetuksi, oli parempi että siihen oltiin valmistuttu kuin että se tuli yllätyksenä.

Normanlian tapahtumiin nähden hän sitävastoin ei tunnustanut olevan millään tavoin huolestunut, vaan arveli tapahtumain kulun siellä olevan täysin normaalin ja puolestani sain hänen puheestaan käsityksen, että Saksa jatkuvasti oli odottavalla kannalla ja ettei todelliseen vastarintaan vielä oltu ryhdyttykään.

Jossakin määrin oudolta tuntui minusta hänen ehdoton luottamuksensa, uuden aseiden, robottikoneiden tehokkuuteen. Tiedustellessani eikö uuden aseiden tarkoituksena lähinnä ollut moraalisen eli psyykkillisen depression saavuttaminen suuren yleisön keskuudessa, hän mainitsi uudella aseella olevan, paitsi tätä tarkoitusta myös ja pääasiallisesti aineellisten arvojen hävittämisen. Kaikesta Englannin taholta osoitetusta salaperäisyydestä huolimatta, hän mainitsi omaavansa ensikäden tietoja siitä suuresta hämmingistä, jonka uuden aseiden käyttäntöön ottaminen oli kaikilla aloilla Englannissa aiheuttanut. Tämä oli sitäkin todennäköisempää kun pommituskohteena, joka on 100 km:n säteinen, Lontoo keskipisteenä, oleva alue, asuu 25 milj. englantilaista, jota paitsi sinne oli sijoitettu ase- ja varustusteollisuuden sekä elintarviketuotannon keskuksia. Hän lisäsi olevansa valmis puolestaan antamaan niin suuren merkityksen uuden aseiden vaikutukselle, että se vieläpä voisi aiheuttaa luopumisen invasiosta ainakin sen nykyisessä kohdassa.

Relata refero. Omasta puolestani en voi pidättäytyä

tässä yhteydessä huomauttamasta, että täkäläisten sotilas-asiantuntijojen käsityksen mukaan uuden aseiden vaikutukset oli Saksan taholla yliarvioitu.

Espanjaan nähden hän toisti jo aikaisemmin kuulemani väitteen Espanjan toivovan Saksan voittoa sodassa, joka toivomus oli lähtöisin jo sisällissodan ajoilta, eikä, huolimatta Churchillin Espanjaa mielisteleivistä lausunnoista, ollut millään tavalla muuttunut.

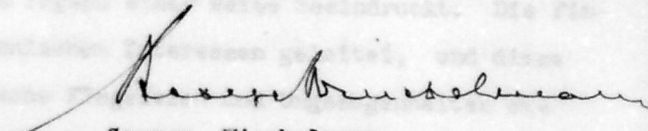
Tähän voitaneen huomauttaa Espanjassakin olevan monilukuisia piirejä, jotka eivät suinkaan toivo Saksan voittoa. Näihin kuuluvat, ottamalla huomioon maanalaisesti toimivia kommunisteja, koko vasemmisto, jonka toiminta kuitenkin on tällä hetkellä lamassa, läheiset suhteet Englantiin omaavat suurpankki- ja teollisuuspiirit sekä Englannin avul-la monarkian palauttamista toivova tavattoman monilukuinen aristokratia.

Keskustellessamme Englannin sisäpolitiikasta, mainitsi tri Dieckhoff, että Churchill, järjestämällä täkäläiselle suurlähettiläälle Sir Samuel Hoare'lle varakreivin arvon, josta seurauksena oli, että hänen oli jätettävä alahuone, oli eliminoinut vaarallisimman kilpailijansa pää- ja ehkä myös ulko-ministerin virkaan. Olen muiltakin tahoilta kuullut kerrottavan, että Sir Samuelin tarkoituksena oli ollut jäädä ainoastaan muutamaksi kuukaudeksi suurlähettilään virkaansa, palatakseen jo syksyllä poliittiseen elämään ja asettuakseen suunnitteilla olevan oppositiopuolueen johtoon. Oletetaan niinmuodoin nimityksen tulleen hänelle epämieluisana yllätyksenä, sillä ylähuoneen jäsen ei nyky-Englannissa voi tulla kysymykseen hallituksen muodostajana ja tuskin edes ulko-ministerinäkään.

Suurlähettiläs huomautti lopuksi kahomielisesti tietävänsä Suomella, päinvastoin kuin Saksalla, olevan jatkuvasti paljon ystäviä anglosaksilaisissa maissa. Tämän olen itsekin vuosien varrella monasti todennut seurustellessani lukuisten tšekäläisten englantilaisten ja amerikkalaisten tuttavieni kanssa.

Oheisena seuraa suurlähettiläs Dieckhoffin minulle antama jäljennös Auswärtiges Amtin ulkomaisen tiedoituspalveluksen numerosta 48, 1/7-44, josta käy ilmi Saksan kanta Suomen ja Yhdysvaltain välisten suhteiden katkeamiskysymyksessä. Vaikkakin sanotun asiakirjan sisältö todennäköisesti jo on Ministeriön tiedossa, liitän sen kaiken varalta tähän raporttiini.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

Der Entschluss des amerikanischen State Department, die Beziehungen der Vereinigten Staaten zu Finnland abzubrechen, kommt nicht überraschend. Der Abbruch ist nur der Schlussstein in einer unendlichen Reihe von Drohungen, die seitens der Vereinigten Staaten seit dem 22. Juni 1941, dem Tage, da die Sowjetunion Finnland abermal angriff, ausgestossen wurden. Seitdem arbeitet die plumpe amerikanische Diplomatie mit der Ankündigung, dass die Vereinigten Staaten ihre Beziehungen zu Finnland revidieren oder lösen würden. Das finnische Volk hat also Zeit genug gehabt, sich mit dem vertraut zu machen, was seit gestern Tatsache ist. Wie dies bei einem so kühlen, realistisch denkenden und tapferen Volk wie den Finnen nicht anders zu erwarten war, hat die latente amerikanische Drohung weder Volk noch Regierung Finnlands in irgend einer Weise beeindruckt. Die finnische Politik wird von finnischen Interessen geleitet, und diese sind nicht durch amerikanische Flegeleien und Ungezogenheiten aus den Angeln zu heben. Finnland ist ein freier europäischer Staat und keine lateinamerikanische Republik. Die finnische Regierung ist weder mit der Regierung von Nicaragua noch mit der von Ägypten zu verwechseln. Dem finnischen Volk, das seit vielen Jahren gegen die grösste Landmacht der Erde kämpft, kann mit den Unverschämtheiten, die die Politik des State Department auszeichnen, nicht imponiert werden. Die letzte Munition, die die Vereinigten Staaten nun gegen Finnland abgeschossen haben, ist daher ohne Gehalt. Soweit es überhaupt eine Reaktion darauf gibt, wird sie durch Gleichgültigkeit und Verachtung charakterisiert. Soviel zu der Tatsache des Abbruchs.

Aber auch politisch gesehen war und ist es vollkommen belanglos, ob die Vereinigten Staaten Beziehungen zu Finnland aufrecht erhalten oder nicht. Worin bestanden denn diese in den letzten

Jahren? Die Finnen zahlten ihre Schulden an die Vereinigten Staaten. Dies war ein höchst einseitiger Akt, der ausschliesslich den Amerikanern zugute kam. Was hatten demgegenüber die Finnen von der amerikanischen Freundschaft? Sie mussten in ihrem Lande eine Reihe von Amerikanern dulden, die sich als Diplomaten oder Journalisten tarnten, im Übrigen aber Spionage für die Sowjetunion trieben, mit der Finnland in einem Kampf auf Leben und Tod steht. Diese Gesellschaft sind die Finnen nunmehr los.

Im Übrigen hatte die sogenannte amerikanische Freundschaft für Finnland rein platonischen Charakter. Schon während des ersten finnisch-russischen Krieges im Winter 1940 kam sie über Wohltätigkeitsveranstaltungen, auf denen die amerikanischen Reichen zugunsten Finnlands Sekt tranken und Swing tanzten, nicht heraus. Die amerikanische Entrüstung über den sowjetrussischen Überfall fand zwar in zahllosen Zeitungskarikaturen, in Leitartikeln und in gelegentlichen Erklärungen Roosevelts, Hills und anderer Amerikaner Ausdruck, aber aus diesen Sympathien konnten die Finnen keine Waffen gegen die Russen schmieden. Die Amerikaner priesen zwar den Heldenkampf des finnischen Volkes, aber im Übrigen sahen sie den Vorgängen an der karelischen Front mit der gleichen Unbeteiligtheit zu wie einer Fehde zwischen Apachen und Sioux in einem der amerikanischen Indianerreservate. Praktisches Interesse nahmen die Amerikaner und die Engländer an Finnland erst, als sie an die Möglichkeit glaubten, über finnisches Territorium hinweg Deutschland im Rücken angreifen zu können. Um dieses Vorhaben zu tarnen, taten Washington und London eine Zeitlang so, als ob sie Waffenhilfe für Finnland in

Erwägung ziehen wollten. Als Finnland - allein gelassen, Deutschland war im Westen gebunden - in den Unterwerfungsfrieden mit der Sowjetunion willigen musste, wurden in den Vereinigten Staaten zwar Krokodilstränen vergossen, geholfen wurde den Finnen nicht. Das war die amerikanische Haltung zu der Zeit, als die finnisch-amerikanische Freundschaft auf dem "Höhepunkt" stand.

Mit dem Ausbruch des zweiten finnisch-russischen Krieges erschöpfte sich die amerikanische Freundschaft für Finnland in Ratschlägen, sich den Russen so schnell wie möglich zu unterwerfen. In diesem Frühjahr nahm die amerikanische Kampagne, die Finnland bewegen sollte, freiwillig das bolschewistische Schafott zu besteigen, besonders heftige Formen an. Der alte Hill drohte mehrmals einem Schlaganfall zu erliegen aus Zorn darüber, dass Finnland auf die Ratschläge jener amerikanischen politischen Experten nicht einging, die Helsingborg von Helsingfors nicht zu unterscheiden wissen und die glauben, dass Karelien von Leningrad mit einem Tramwagen erreicht werden kann. Die ganze Zeit über, während der Helsinki russische Waffenstillstands- und Friedensbedingungen übermittelt wurden, war auch nicht einmal die Rede davon, dass die Vereinigten Staaten auch nur die Grenzen eines Rumpf-Finnlands garantieren würden, wenn die finnische Regierung, den amerikanischen Ratschlägen folgend, sich den Russen unterwarf. Der praktische Wert der amerikanischen Freundschaft für Finnland und des Fortbestehens diplomatischer Beziehungen zwischen den beiden Ländern war daher für Finnland gleich Null. Für eine finnische Regierung, die im Schicksalskampf ihres Volkes zu wählen hatte zwischen amerikanischen Ratschlägen und deutschen Divisionen, konnte daher, von allen übrigen Erwägungen abgesehen, die Wahl nicht schwer sein.

Das deutsch-finnische Abkommen hat daher auch die Zustimmung des gesamten finnischen Volkes gefunden, während andererseits die den Abbruch der Beziehungen bekanntgebende Note des State Department in Finnland keinen Hund hinter dem Ofen hervorzulocken vermochte. Die finnische Sozialdemokratie hat mitgeteilt, dass sie die Regierung nicht zu verlassen beabsichtigt. Damit hat sich auch diejenige finnische Partei, auf die man in den angelsächsischen Ländern am meisten bauen zu können glaubte, eindeutig zu einem nationalen Kurs in Finnland bekannt. Dieser aber lautet: **An der Seite Deutschlands für Finnlands Freiheit zu kämpfen, bis der Sieg davongetragen und die Gefahr überwunden ist.**

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 15.

Ministeri Winkelmann.

_____ 5/7-44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

41 / 181 Sal. 44

KIRJELMÄ n:o 463/95/44

31/7-44 No - Liitt -

Madridi SSA 5 P.NÄ heinä KUUTA 19 44

GAETE ASIA

VIITTAUS: N 5. 89.

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY no

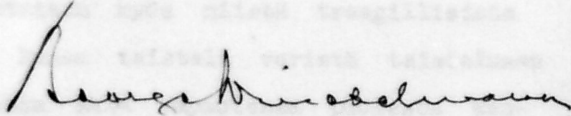
VIITTAUS: D.U.M. / 19

Ulkosaainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 15.

Lähetystö oheisena kunnioittavasti kuusin kappa-
lein toimittaa Ministeriölle raporttinsa n:o 15:

Lisäarvostelua Churchillin Espanjaan kohdistuvasta
puheesta.

Lä h e t t i l ä s :
George Winckelmann.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

R A P O R T T I n : o 1 5 .

M a d r i d i s s a 5 p : n ä h e i n ä k u u t a 1 9 4 4 .

ULKOASIAINMINISTERIÖ
41/181 Sal. II 44
31/7-44
Salainen.
5. 29.

Asia: Lisäarvostelua Churchillin
Espanjaan kohdistuvasta puheesta.

Raportissani n:o 13 olen selostanut mainitun puheen osakseen eri tahoilta saamaa arvostelua. Englannin työväenpuolueen jäsenet eivät kuitenkaan ole tyytyneet alahuoneessa esittämäänsä kritiikkiin, vaan on vieläpä puolueenvosto kutsuttu koolle antaakseen juhlallisen deklaration mainitun puheen johdosta. Julkilausumassa sanotaan neuvoston olevan pe-loissaan mainitun puheen seurauksista sekä kaihtavan Churchillin toteamuksia. Muistutetaan myös niistä traagillisista vuosista, jolloin Espanjan kansa taisteli veristä taisteluaan perustuslaillisten oikeuksiensa sekä vapautensa puolesta ken-raali Francon johtamia sotilaskapinoitsijoita vastaan. Espanjalaisille ystäville lähetetään lisäksi veljellinen tervehdys hartaasti toivoen, että Espanjan tasavaltaisten osoittama san-karillisuus pian palkittaisiin sellaisella demokraattisella val-tioteolla, joka antaisi maalle sijan vapaitten kansakuntien keskuudessa.

Omasta puolestani ei minulla ole tähän muuta lisättävää kuin, että kansalaissotaa läheltä seuranneen on vaikeata käsittää Espanjan vasemmiston taistelleen perustuslaillisten oi-keuksiensa ja vapautensa puolesta.

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

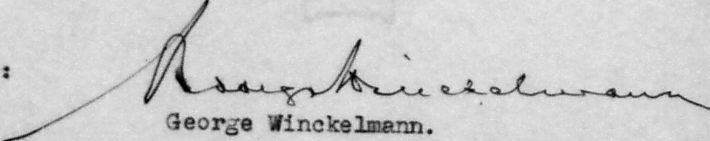
Tavallinen ja lisäksi _____ ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

Mutta Churchillin puhetta ei ole arvosteltu yksinomaan työväen taholta. Lausunnoissaan niinkin varovainen lehti kuin "Economist" on myös pitänyt aiheellisena mitä jyrkimmin sitä arvostella. Lainattakoon tähän seuraavat kohdat 26/5 julkaistusta kirjoituksesta: "On vaikeata käsittää minkä tähden pääministerillämme on aiheellista mairitella Espanjaa. Miksi Englannin olisi oltava kiitollinen ei sotaikäyväälle Hitlerin liittolaiselle sen vuoksi, että se on ollut kyllin viisas ollakseen tekemättä Italian erehdystä? Tuntuu omituiselta, että pääministeri tilanteessa, jolloin Venäjän luottamuksella Englantia kohtaan on niin vitaalinen merkitys sodan voittamiseksi, tyytyy muutamiin ylimalkaisiin sanoihin sovietista, uhraten samalla nelipalstaisen ylistävän lausunnon sen viholliselle. Invasio voi tapahtua milloin tahansa. Espanja ei tule siitä kärsimään. Luottaminen espanjalaisten lojaliteettiin ei myöskään tule kysymykseen. Oliko tosiaan oikeudenmukaista kohdistaa niin monia ystävällisiä sanoja Espanjalle eikä sanaakaan Hollannille, Belgialle ja Norjalle, puhumattakaan Ranskasta - näille uhrautuvalle ja vastustuskykyisille kansoille? Churchill ei ole ainoastaan laiminlyönyt suurta historiallista tilaisuutta, vaan on todennäköisesti myös tehnyt suuren historiallisen erehdyksen".

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 29.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti: n:o 16.

Ministeri Winckelmann.

13/7-44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o	42	181 Sal. 1944
31/2-44	-	-
RYHMÄ	COLORE	ASIA
	5.	89.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .
 KIRJELMÄ n:o 481/104/44
 Madridissa 13. P.NÄ heinä KUUTA 1944.
 VIITTAUS: N
 P.NÄ KUUTA 19 P.TTY no
 VIITTAUS: D.U.M. / 19

..... Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön rap-
ortti n:o 16.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
 lein raporttinsa n:o 16:

Uusia syvöksiä Espanjaa kohtaan.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann
 George Winckelmann.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ. 42 181 Sal Salainen.
RAPORTTI n:o 16.

Madridi ssa 13 p:nä heinä kuuta 1944.

Asia: Uusia syytöksiä Espanjaa
kohtaan.

3/7-44 -
5. 29.

Espanja näyttää jatkuvasti olevan Moskovan radion kiinnostuksen kohteena. Viimeisin syytös on, että Espanjan hallitus on sallinut saksalaisten Espanjan alueella kokeilla robottikoneillaan, valmistaa niitä varten pommeja, rakentaa typpitehtaita sotilaallisiin tarkoituksiin sekä järjestää harjoitusleirejä Luftwaffen henkilökunnalle.

Syytöksiin ovat nytkin tapansa mukaan yhtyneet eräät englantilaiset ja amerikkalaiset lehdet sekä tietysti ne määrätyt Englannin alahuoneen piirit, jotka eivät ole voineet antaa anteeksi kenraali Francole sitä, että hän aikoinaan esti bolshevismin leviämisen Espanjaan. Näiden piirien mielestä edellä mainittuja syytöksiä on pidettävä luotettavina, minkä vuoksi niiden taholta oli esitetty vaatimus, että ulkoministerin olisi käännyttävä Sovietin puoleen tiedustellakseen mikä sen käsitys oli asiassa. Vastatessaan näihin kyselyihin Mr. Eden oli oudoksuttavan jyrkkäsanainen, mainiten hänellä olevan tiedossaan, että Espanjaa kohtaan esitetyt syytökset olivat ehdottomasti paikkansapitämättömiä sekä että hänen aikomuksensa ei ollut tiedustella asiasta

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohejmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.

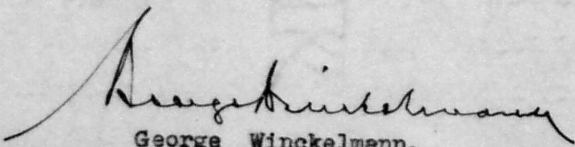
Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Neuvostoliitolta, koska hän oli vakuuttunut Englannin hallituksella olevan asiasta tarkemmat tiedot.

Sovietin esittämiin syytöksiin ei Espanjan taholta yleensä ollut kiinnitetty huomiota, mutta mielipahaa oli herättänyt, että arvovaltaiset englantilaiset ja amerikkalaiset lehdet olivat levittäneet mainitunlaisia mielettömyyksiä, puhumattakaan Espanjaa kohtaan Englannin alahuoneessa alituisesti esitetyistä syytöksistä.

Mainituista syistä Espanjan viranomaiset ovat tälläkin kerralla puuttuneet asiaan julkaisemalla kommuniquean, jossa m.m. viitataan siihen mahdollomaan väitteeseen, että salafista asetta tai siihen kuuluvia apuvälineitä kokeiltaisiin tai valmistettaisiin vieraan maan kamaralla. Kommuniqueassa huomautetaan lisäksi, ettei Espanjassa luonnollisesti ole käytettävissä uuden aseiden tai sen osien valmistukseen tarpeellisia laitteita. Näinollen, ja vaikkakin syytöksiä esittäjien ilmeisenä tarkoituksena vain on ollut häiritä Espanjan nykyistä sekä sisäisesti että ulkonaisesti rauhanomaista asemaa, on kuitenkin pidetty aiheellisena juhlallisella deklaraatiolla todeta niiden absoluuttinen paikkansapitämättömyys, vakuuttaen, ettei Espanjassa valmisteta millenkään sotaakäyväälle valtiolle sodankäynnin kannalta tarpeellista materiaalia, olkoonpa se sitten minkäläatuista tahansa.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 17.

Ministeri Winckelmann.

10/3-22.

M A D R I D I

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 4/1/44

San Sebastia SSA 10 P.NÄ elo KUUTA 19 44.

VIITTAUS: N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D.U.M. / 19

ULKOASIAINMINISTERIÖ

No 47 182 Sal. 44

21/8-44 No - Liite -

5 C9

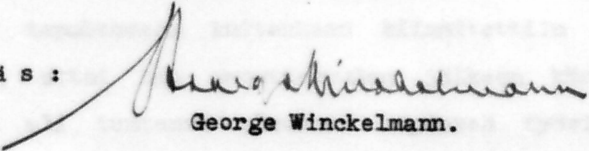
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 17.

Lähetystö kunnioittavasti kuusin kappalein oheistaa raporttinsa n:o 17:

Espanjan ulkoasiainministerin kuolema.

Lä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 17.

San Sebastia ssa 10 p:nä elo kuuta 19 44. 47 182 Jul 44

Asia: Espanian ulkoasiainminis-
terin kuolema.

21/8-44

5 Cg

Kuten tunnettua kuoli ulkoasiainministeri, kreivi Jordana tämän kuun 3 päivänä äkkiä sisäiseen verenvuotoon täällä San Sebastianissa, jonne hän muutamia päiviä aikaisemmin oli saapunut johtaakseen n.k. kesäministeriötä. Kuoleman lähin syy oli muutamia viikkoja aikaisemmin tapahtunut loukkaantuminen eräällä metsästysretkellä, jolloin hän oli pudonnut erääseen rotkoon, ilman että tapahtumaan kuitenkaan kiinnitettiin enempää huomiota syystä, ettei hän onnettomuuden jälkeen kärsinyt tuskia ja muutenkin oli tuntenut olevansa täydessä työvireessä. Hautaus tapahtui suurin juhlamerein ja kaikki tänne saapuneet suurlähetystöjen ja lähetystöjen päälliköt natkustivat Madridiin ollakseen läsnä hautajaisjuhlallisuuksissa.

Kreivi Jordanan traagillinen kuolema oli hyvin raskas menetys Espanjalle. Ei liene eri mieliä siitä, etteikö lähinnä hänen objektiivisen ja kaukonäköisen ulkopoliittikkansa ansiosta kunnioitus ja arvonnanto Espanjaa kohtaan ovat viime vuosina huomattavasti nousseet sekä että hänen johtamansa vilpityn ja ehdoton puolueettomuuspolitiikka on saanut osakseen täyden luottamuksen ja tunnustuksen. On nimittäin muistettava,

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

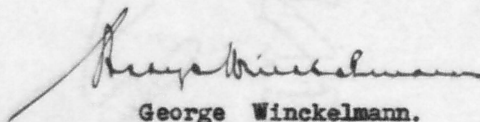
että kreivi Jordanan ottaessa vastaan kesällä v. 1941 ulkoasiainministerin salkun kenraali Francon langolta Serrano Suñer'ilta, oli ulkopoliittinen tilanne Espanjassa mitä kriittisin viimemainitun prononsoidusti akseliystävällisen ja liittoutuneita suorastaan loukkaavan ulkopoliitiikan vuoksi, minkä tähden länsivaltain taholta oli olemassa alituinen pakotoimenpiteiden uhka Espanjaa kohtaan. Ettei kuitenkaan mitään tapahtunut, johtui yksinomaan siitä etteivät ne silloin vielä tunteneet olevansa riittävän vahvoja toteuttamaan uhkaansa.

Kreivi Jordanan ryhdyttyä toimeensa, muuttui Espanjan ulkopoliitiikka kohta akselivaltioita suosineen ei sotaakäyvän valtion ulkopoliitiikasta todelliseksi puolueettomuuspolitiikaksi, jota kohtaan, lukuunottamatta eräitä anglosaksilaisia vasemmistopiirejä, kumpaisellakaan sotaakäyvällä puolella ei ole ollut esitettävänä vakavampia muistutuksia. Esimerkkinä hänen nauttimastaan arvonannosta mainittakoon Englannin tšekäläisen suurlähettilään lordi Templewood'in (ent. Sir Samuel Hoare) esittämä kaunis julkilausuma kreivi Jordanan ylevistä luonteenominaisuuksista.

Myöskin maallemme oli kreivi Jordanan kuolema menetyks. Olen vuosien kuluessa lukemattomia kertoja kuullut hänen mitä lämpimimmällä myötätunnolla puhuvan maastamme aina siitä lähtien kun hän ensi kerran oli ulkoasiainministerinä kenraali Francon ensimmäisessä hallituksessa Burgos'issa sisällissodan aikana ja hänen viimeisessä tapaamisessamme (raportini n:o 9) lausuma vilpittömän myötätunnon vakuutus nykyvaikeuksissamme ei myöskään ollut mitään fraseologiaa, vaan suoraan sydämestä lähtöisin.

Tietysti on täällä liikkeellä jos minkälaisia huhuja mahdollisista ehdokkaista ulkoasiainministerin paikalle. Puuttumatta lähemmin eri ehdokkaiden mahdollisuuksiin tulla nimitetyiksi, rajoitun tässä yhteydessä ainoastaan mainitsemaan muutamia nimiä, nimittäin suurlähettiläät Lontossa, Alban herttua, Vichyssä, Lequerica ja Washingtonissa, Cardenas sekä Espanjan epävirallinen edustaja Algeriassa, lähettiläs Sangronis. Myöskin otetaan lukuun se mahdollisuus, että Franco Salazar'in tavoin pidättää itselleen ulkoasioiden hoidon.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

P.S. Tämän raportin jo ollessa puhtaaksi kirjoitettu saapui tieto, että suurlähettiläs Vichyssä Señor Lequerica oli tänään (11.8.44) nimitetty ulkoasiainministeriksi. Koska kuriirimme lähtee muutaman tunnin kuluttua, rajoitun tässä yhteydessä ainoastaan mainitsemaan, että asianomainen on Bilbaon ent. pormestari, joka Francon vallattua kaupungin tarmokkaasti myötävaikutti järjestyneiden olojen palauttamiseksi Pohjois-Espanjassa. Tunnuksena tästä työstä nimitettiin hänet v. 1939 suurlähettilääksi Ranskaan, missä ominaisuudessaan hän myös v. 1940 välitti Ranskan aselepopyynnön saksalaisille sotilasviranomaisille. Señor Lequerica, joka ammatiltaan on lakimies, ei ennen nimitystään suurlähettilääksi ole palvellut ulkoasiain hallinnossa eikä muutenkaan osallistunut ulkopoliittisiin tehtäviin, joten hänen ulkopoliittikkona väitetään olevan kirjoittamaton lehti.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 69.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 18.

Ministeri Winckelman.

18/8-44

Salasähkejälennös

Madrid 17/9 1944 klo 19.10
Saap.min. " " " 21.06
Avattu " " " 9.15

53 183 Sab 2 44
17/9-44
5. 29.

Ulkoasiat

H e l s i n k i

675. Kuriiriyhteyksien puuttuessa lähetystä antaa seuraavat yhteenvedot 1) raportista nr 18 päivä 18 elokuuta otsikoitu uusi ulkoministeri Jose Feliks Lequerica. Nimitys useille piireille yllätys odotettiin nimitettäisiin ulkoasioissa kokeneempi mies esimerkiksi Lontoon suurlähettiläs Alban Herttua. Puhutaan englosaksilaismielisen Alban asettaneen ehdoksi falangin jäsenet pois hallituksesta. Odotettavissa Franco entistä enemmän osallistuu ulkoasioihin. Virk. ast. puheessaan Lequerica ettei Espanjan ulkopoliitikassa tapahtuisi muutosta vaan järkkymätöntä rauhantahdon suuntaa puolueettomuutta edelleen noudatettaisiin varsinkin kun ei syytä puuttua konfliktiin joka ei koske maan historial. tai kansal. etuja. Lausui Espanja lojaalisesti myötävaikuttaisi kaikkiin rauhanpalauttamisyrittäisiin ja suhteiden kehittäminen Portugalin Etelä-Amerikan veljeskansoihin tulisi erikoisen huolen kohteeksi. Jatkuu

Tasavallan Presidentti
Päämin.
Min.
Kp.
Pol.os. 2
Kauppa
Ark.

Suomen Marsalkka
Min.Walden
Min.Aaltonen
Min.Ellilä
Päämaja 2

Vakuudeksi: J.Sihvola

91

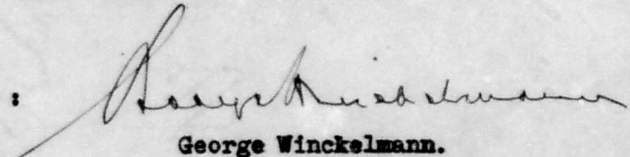
M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ. 53 183 Sal 44
KIRJELMÄ n:o 6/2/44 (S.S.) 8/1-45
San Sebastiani SSA 18 P.NÄ elo KUUTA 19 44.
VIITTAUS: N 5 C9
P.NÄ KUUTA 19 P.TTY n:o
VIITTAUS: D.U.M. / 19
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raport-
ti n:o 18.

Lähetystö kunnioittavasti ohjeistaa kuusin kappalein
raporttinsa n:o 18:

Uusi ulkoasiainministeri José Felix Lequerica.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

Ed. J. Tied.

MADRIDISSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 18.

San Sebastianissa 18 p:nä elokuuta 1944 ⁵³ 183 Sal 44

Asia: Uusi ulkoasiainministeri
ri José Felix Lecuerica.

8/1-45
5 C9

Otsikossa mainitun henkilön nimitys muodostui useille tukkijaisille piireille yllätykseksi. Ei kuitenkaan sen vuoksi, etteikö hän olisi kyvykäs mies, joka viiden vuoden aikana oli hoitanut menestyksellä suurikohteisinta Ranskassa, vaan sen vuoksi, että tällaisena puolueettomille maille kriittisenä ajankohtana oli odotettu ulkoasiainministeriksi nimitettävänä mies, jolla olisi laaja kokemus ulkopoliittikan alalla ja siinä saavuttanut itselleen "nimen". Tällöin olisi lähinnä tullut kysymykseen Espanjan suurikohteista lontoossa, Alban herttua, mutta väitetään esteenä hänen nimittämiselleen olleen sen, että hän, joka on sata-prosenttisesti anglosaksilaismielinen, olisi asettanut ehdoksi falangipuolueeseen kuuluvien hallituksen jäsenten eromuksen, mihin kenraali Franco, jonka käsissä puolueen ylin johto edelleen on, ei luonnollisesti voinut suostua. Syytä on myös olettaa, että kenraali Franco tulee pidättämään itselleen ulkopoliittikan ylimmän johdon, kuten jo osaksi tapahtui kreivi Jordana-vainajan aikana.

Espanjan lehdistö on yksimielisesti lausunut suuren

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalle:

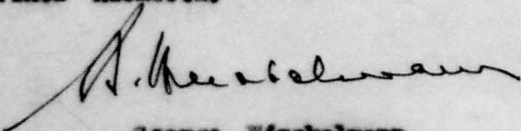
- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
- Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tyytytyksensä nimityksen johdosta. Tämä ei kuitenkaan pal-
joa merkitse, syystä ettei valtiojohtoisella lehdistöllä ole
mahdollisuuksia arvostella hallituksen toimenpiteitä.

Virkaanastujaisissaan pitämässään puheessa, joka ei
kuulu tällaisiin tapoihin, Señor Lequerica keskusteli Es-
panjan ulkopolitiikan vastaisia suuntaviivoja sekä lausui,
ettei niissä tulisi tapahtumaan mitään muutoksia, vaan että
tulotaisin jatkuvasti seuraamaan tämänastista järkkymättömän
rauhantahdon sanelemaa politiikkaa, sitä suuremmalla syyllä
kun Espanjalta puuttui aihetta sekaantua konfliktiin, jossa
yhtä vähän sen historialliset kuin sen kansallisetkaan
intressit olivat kysymyksessä. Niinikään tulisi Espanja jat-
kamaan tämän asti noudattamaansa ehdotonta puolueettomuuspo-
litiikkaansa sekä antamaan lojaalisen myötävaikutuksensa kai-
kille niille pyrkimyksille, jotka tarkoittivat rauhantilan
palauttamista maailmaan.

Ruomauttaen Espanjan pyrkimyksistä ylläpitää hyvin
ja ystävällisiä suhteita kaikkiin sivistyskansoihin, lausui
Señor Lequerica, ettei Espanja tulisi unohtamaan niitä vaa-
timuksia, joita sen historiallisten perinteiden, veriheimo-
laisuuden, kielen ja sivistyksen läheisyys sille asettaa,
minkä vuoksi yhä läheisempien veljellisten suhteiden kehit-
tämisen Portugalin ja Etelä-Amerikan kansoihin tulisi ole-
maan erikoisen huolenpidon kohteena ja tulotaisin siihen
kiinnittämisen mitä suurinta huomiota.

L E H E T T I L M Ä S :

George Winckelmann.

1 kpl. tuli jo 17/9-44.
jollain joutiin

8/2-45
1/11-44

Jäsenmaksu Lihotally

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö 53 183 Sal. 2/3 tainen.

RAPORTTI n:o 18.

San Sebastianissa 18 p:nä elo kuuta 1944.

26/2 - 45
USA
5. 89

Asia: Uusi ulkoasiainminis-
teri José Felix Lequerica.

Otsikossa mainitun henkilön nimitys muodostui useille tšekäläisille piireille yllätykseksi. Ei kuitenkaan sen vuoksi, etteikö hän olisi kyvykäs mies, joka viiden vuoden aikana oli hoitanut menestyksellä suurlähettiläntointa Ranskassa, vaan sen vuoksi, että tällaisena puolueettomille maille kriittillisenä ajankohtana oli odotettu ulkoasiainministeriksi nimitettävän mies, jolla olisi laaja kokemus ulkopolitiikan alalla ja siinä saavuttanut itselleen "nimen". Tällöin olisi lähinnä tullut kysymykseen Espanjan suurlähettiläs Lontoossa, Alban herttua, mutta väitetään esteenä hänen nimittämislleen olleen sen, että hän, joka on sata prosenttisesti anglosaksilaismielinen, olisi asettanut ehdoksi falangipuolueeseen kuuluvien hallituksen jäsenten eroamisen, mihin kenraali Franco, jonka käsissä puolueen ylin johto edelleen on, ei luonnollisesti voinut suostua. Syytä on myös olettaa, että kenraali Franco tulee pidättämään itselleen ulkopolitiikan ylimmän johdon, kuten jo osaksi tapah tui kreivi Jordana-vainajan aikana.

Espanjan lehdistö on yksimielisesti lausunut suuren

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaadustuksen tiedoituksiin.

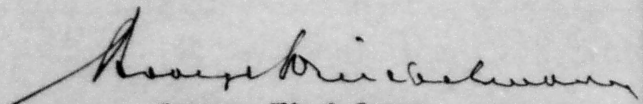
Ei ulkomaadustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

tyytytyksensä nimityksen johdosta. Tämä ei kuitenkaan paljoa merkitse, syystä ettei valtiojohtoisella lehdistöllä ole mahdollisuuksia arvostella hallituksen toimenpiteitä.

Virkaanastujaisissaan pitämässään puheessa, joka ei kuulu tšekiläisiin tapoihin, Señor Lequerica kosketteli Espanjan ulkopoliittikan vastaisia suuntaviivoja sekä lausui, ettei niissä tulisi tapahtumaan mitään muutoksia, vaan että tultaisiin jatkuvasti seuraamaan tähänastista järkkymättömän rauhantahdon sanelemaa politiikkaa, sitä suuremmalla syyllä kun Espanjalta puuttui aihetta sekaantua konfliktiin, jossa yhtä vähän sen historialliset kuin sen kansallisetkaan intressit olivat kysymyksessä. Niinikään tulisi Espanja jatkamaan tähän asti noudattamaansa ehdotonta puolueettomuuspolitiikkaansa sekä antamaan lojaalisen myötävaikutuksensa kaikille niille pyrkimyksille, jotka tarkoittivat rauhantilan palauttamista maailmaan.

Huomauttaen Espanjan pyrkimyksistä ylläpitää hyviä ja ystävällisiä suhteita kaikkiin sivistyskansoihin, lausui Señor Lequerica, ettei Espanja tulisi unohtamaan niitä vaatimuksia, joita sen historiallisten perinteiden, veriheimolaisuuden, kielen ja sivistyksen läheisyys sille asettaa, minkä vuoksi yhä läheisempien veljellisten suhteiden kehittäminen Portugalin ja Etelä-Amerikan kansoihin tulisi olemaan erikoisen huolenpidon kohteena ja tultaisiin siihen kiinnittämään mitä suurinta huomiota.

L e h e t t i l ä s :

George Winkelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 19.

Ministeri Winckelmann.

2/8-44.

x) Kts. rap. n:o 18, 18/8-44.

Salasähkejäljennös

Madrid 17/9 1944 klo 19.25
Saap.min. " " " 21.47
Avattu 18/9 " " " 10.10

54 183 Sak : 44
18/9-44

5. 89.

Ulkoasiat

H e l s i n k i

676. x/ Jatkoka edelliseen 2) raportista 19 päiväältä 21 elok. otsikoitu Francon äskeinen puhe. Kansanliikkeen 8 vuosipäivänä Franco että viime vuotiset saavutukset kaikilla aloilla ylittäneet optimistisimmat toiveet. Mainitsi esimerkkinä perin pohjaisen uudistuksen yliopisto-kouluoloissa humanisoidut vankilat kansaa eheyttävät armahdukset valtiobudgetin saamisen ensi kertaa lainoitta tasapainoon terveyshoidon sairausvakuutuksinaen lapsisuus-tukset ym. Lausui kahta lajia kommunismia neuvostodiktatuurin pkzpiil venäläinen kommunismi joka julmin elinmuoto mitä historia tuntee toiseksi vientiä varten Eurooppaan tarkoitettu kommunismi. Jos venäläinen kommunismi pysyy maansa sisällä olkoon oma asia. Ajanmittaan menehtyisi tai muuttuisi siedettävämmäksi. Anarkiaa kylvävälle vientikommunismille Espanja asettaa ehdottoman sulun. Espanja alusta alkaen ollut tietoinen nykysota johtaa kommunismia edeltävään anarkiaan. Sentähden Espanja aina valmis koko ihmiskunnan pelastamiseksi tukemaan kaikkia rauhanpyrkimyksiä. Valitti ei vielä käsitetä kansojen rivaliteettiä ohi. Espanja tukee kaikkea lojaalia yhteisymmärrystä tarkoittavaa työtä. Kommentaareina mainittakoon saavutusten kuvaus ni (ei?) kaunomaalesta. Annettava täysi tunnustus sisällissodan ripeän jälleenrakennustyön ohella kiinnitetty huomiota miltei ~~kaikkialla~~ kaikilla aloilla löytyneisiin epäkohtiin. Oikeusministeri kertanut vain 23000 sisällissodan vankia jäljellä. Nämä murhiin syyllistyneitä muut armahdettu. Ulkomaan lehdistöjen lausunnot satojatuhansia vankiloissa siis perä vailla. Puheen alahuoneessa saamiin arvosteluihin Eden vastannut Franco vain valitti sodan (jatkuu) jatkoa joten ei loukannut Englantia.

Tasavallan presidentti
Päämin.
Min.
Kp.
POL.os. 2
Kauppa
Ark.

Vakuudeksi: R. Niiniluoto

MR

Suomen Marsalkka
Min. Walden
Min. Ellilä
Min. Aaltonen, Päämaja 2

ATD

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o 7/3/44 S.S

54 183 Sal 44

San Sebastiani SSA 21 P.NÄ elo KUUTA 19 44

8/1-45

VIITTAUS: N

P.NÄ KUUTA 19 P.TTY no

5 C9

VIITTAUS: D. U. M. 19

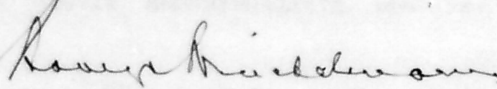
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön rap-
portti n:o 19.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa kuusin kappa-
lein raporttinsa n:o 19:

Espanjan valtionpäämiehen äskeinen puhe.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

Tied.

MADRIDISSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 19.

San Sebastianissa 21 p:nä elokuuta 1944. 54 183 Sal 44

Asia: Espanjan valtionpäämiehen
Eskeinen puhe.

8/1-45

5 *Coq*

Espanjan kansanliikkeen nousun kahdeksannen vuosipäivän kunnioittamiseksi kokoontui Kansallinen Neuvosto juhlistuntoon, jossa kenraali Franco pitämässään puheessa kosketteli osaksi nykyregimin saavutuksia Espanjassa, osaksi taas, miten Espanjan kansallisten probleemien näkökulmalta arvosteltiin nykyisin vireillä olevia kansainvälisiä probleemoja.

Puheensa edellisessä osassa hän lausui, että viimevuotisten hallitusten utteran ja tarkokkaan työn tuloksena oli todettu saavutuksia, jotka olivat ylittäneet optimistisimmätkin toiveet, katsoen niihin rajoituksiin, jotka yleinen kansainvälinen tilanne oli työlle asettanut. Tämä positiivinen kehitys oli ollut todettavissa yhteiskuntaelämän miltei kaikilla aloilla. Esimerkkeinä hän mainitsi, että määrätietoinen taistelu kulku- ja tarttuvien tauteja vastaan oli huomattavassa määrin parantanut kansakunnan terveyttä, että sivistyksellisellä alalla olivat, lähinnä yliopisto- ja kouluolot olleet perinpohjaisen uudelleen järjestelyn kohteena, että oikeudenhoidon alalla oli, paitsi seikkaperäisiä pa-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksiministeriölle.
- Ei ulkomaadustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomazedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Tied.

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 19.

San Sebastianissa 21 p:nä elokuuta 1944. 54 183 Sal 44

Asia: Espanjan valtionpäämiehen
Eskeinen puhe.

8/1-45

5 C9

Espanjan kansanliikkeen nousun kahdeksannen vuosipäivän kunnioittamiseksi kokoontui Kansallinen Neuvosto juhlastuntoon, jossa kenraali Franco pitämässään puheessa keskusteli osaksi nykyrégimin saavutuksia Espanjassa, osaksi taas, miten Espanjan kansallisten probleemien näkökulmalta arvosteltiin nykyisin vireillä olevia kansainvälisiä probleemoja.

Puheensa edellisessä osassa hän lausui, että viimevuotisten hallitusten uutteran ja tarmokkaan työn tuloksena oli todettu saavutuksia, jotka olivat ylittäneet optimistisimmätkin toiveet, katsoen niihin rajoituksiin, jotka yleinen kansainvälinen tilanne oli työlle asettanut. Tämä positiivinen kehitys oli ollut todettavissa yhteiskuntaelämän miltei kaikilla aloilla. Esimerkkeinä hän mainitsi, että määrätietoinen taistelu kulku- ja tarttuvien tauteja vastaan oli huomattavassa määrin parantanut kansakunnan terveyttä, että sivistyksellisellä alalla olivat, lähinnä yliopisto- ja kouluolot olleet perinpohjaisen uudelleen järjestelyn kohteena, että oikeusaloilla oli, paitsi seikkaperäisiä pa-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjelmalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
- Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

rannuksia vankilaoiloissa, tehden ne humanisemmiksi, pyritty lukuisten armahdusten avulla poistamaan se juopa, jonka sisällissota oli synnyttänyt eri kansanluokkien välillä, että valtion rahataloudessa toimeenpantujen tarkoituksenmukaisten toimenpiteiden avulla budjetti ensi kerran oli saatu tasapainoon, turvautumatta koti- tai ulkomaisiin lainoihin sekä että sosiaalisella alalla lukuisat omakotirakennukset, sairausvakuutus ja rahalliset avustukset lapsirikaille perheille olivat suuresti helpottaneet köyhän väestön toimeentuloa.

Sivullisenkin on myönnettävä, ettei tämä ole mitään kaunomaalausta, sen voi joka askeleella todeta. Kun ottaa huomioon sisällissodan aiheuttaman tavattoman hävityksen kaikkialla Espanjassa, on annettava täysi tunnustus siitä, että viimevuotiset hallitukset suunnattoman jälleenrakennustyön ohella ovat ehtineet kiinnittää huomiota niiden epäkohtien parantamiseen, jotka aikaisemmin vallitsivat yhteiskuntaelämän miltei kaikilla aloilla. V. 1939 ja v. 1944 Espanjan välillä on suunnaton ero.

Mainittakoon tässä yhteydessä, että, mikäli oikeusministeri minulle ilmoitti, sisällissodan aikana tekemistään rikoksista tuomitusta henkilöistä kärsii ainoastaan 23.000 edelleen vapausrangaistusta. Nämä ovat henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet murhiin, kun taas kaikenlaatuisista muista rikoksista tuomitut on armahdettu ja asetettu ehdonalaiseen vapauteen. Minä olen ollut ulkomaan lehdistössä olleet tiedot satojentuhansien poliittisten vankien jatkuvasta virumisesta espanjalaisissa vankiloissa kaikkea perää vaille.

Kenraali Franco siirtyi sitten puhumaan kommunismista,

jota hän sanoi olevan kahja lajia. Toinen oli neuvostovet-
mäkisen diktatuurin luoma tyypillinen venäläinen kommunismi,
kova, disiplinoitu ja julma, minkä historia tunsi ja
jonka piirissä ei sallittu mitään lakkoja, oppostiota tai
ei kommunistista toimintaa, toinen taas vientä varten tar-
koitettu eurooppalainen kommunismi, joka kihoitti intohimo-
ja, ylläpiti tyytymättömyyttä, kylyi anarkiaa ja provosoi
kurjuutta, käyttäkseen sitä aikanaan tarkotuspärensä saa-
vuttamiseksi. Jos venäläinen kommunismi pysyi maansa rajojen
sisäpuolella maan sisäisessä asiana, ei siitä ollut syytä ol-
la huolissaan, syyttä etkö se ajan mittaan joko menettäisi
tai saisi sielettävämpää muotoja, joskin täytyi sähäillä sen
orjuutuksen kohteina olevien kurjaa kohtalaa, mutta vienti-
kommunisille oli Espanjassa tie pantava lopullisesti pye-
tyyn.

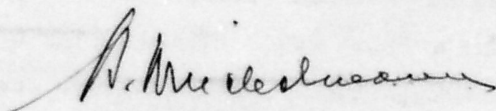
Puheessaan nykyisodasta huomautti kenraali Franco, etkö
jo sodan alkuvaiheista lähtien oltiin Espanjassa vakutettuja
sillä, etkö sen kehitys epäkätköttömästi tulisi johtamaan anar-
kiaan ja kommunismin. Tämä olisiko ainoa syy, miksi Espanja
suhtautui niitä suopeimmin rauhantilan palauttamiseen, ei min-
kään setäkyvään maan, vaan Euroopan ja koko ihmiskunnan
etuja silmälläpitäen. Ensimmäinen maailmasota vaati 20 milj.
ihmishenkeä, minkä uhrien hyödyttömyyden nykyisota jo oli esot-
tanut. Aikaisemmin rajoittivat valtioiden suverenisuutta so-
dan aikana kansainväliset normit, mutta kun sota oli saa-
vuttanut nykyisodan valtavat mittasuhteet, oli väära olemassa
etkö oikeusnormien oli väistytävä voiman tieltä.

lopuksi valitti kenraali Franco, etkö Eurooppa vielä-

kään ollut käsittänyt sitä, että kansakuntain välisen ri-
valiteetin hetken jo pitäisi olla ohitetun sekä lausui Es-
panjan olevan valmiin ryhtymään yhteistoimintaan kaikkien
niiden kanssa, jotka, välttämäksään Euroopan kansojen tuhou-
tumista, halusivat lojaalista yhteistyötä yhteisymmärryksen
saavuttamiseksi kansojen välillä.

Edellä selostettu puhe on tietysti saanut osakseen
arvostelua Englannin alahuoneen vasemmistopiirien taholta,
jotka ovat väittäneet, että puhe muka olisi sisältänyt
moitteita yhtyneiden kansakuntien ehdoitta antautumispoliti-
kasta. Vastauksessaan on ulkoasiainministeri Eden täälläkin
kertaa kumonnut väitteet huomauttaen, ettei puheeseen sisäl-
lynyt mitään liittoutuneiden politiikan arvostelua, vaan oli
Espanjan valtionpäämies siinä rajoittunut valittamaan sodan
jatkuamista, jota ei voitu pitää loukkauksena Englantia koh-
taan.

Lähettiläs:

George Winckelmann.

11 p. Tuoli ja 18/9-44, 872-45
jälleain jättäin

Järjennistöykselle lähetetty
6/11-44

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

54/183 Sal. 45 Salainen.

RAPORTTI n:o 19.

San Sebastianissa 21 p:nä elo kuuta 1944.

26/2-45
OSASTO 3
5. 89.

Asia: Espanjan valtionpäämiehen
äskäinen puhe.

Espanjan kansanliikkeen nousun kahdeksannen vuosipäivän kunnioittamiseksi kokoontui Kansallinen Neuvosto juhlistuntoon, jossa kenraali Franco pitämässään puheessa kusketteli osaksi nykyrégimin saavutuksia Espanjassa, osaksi taas, miten Espanjan kansallisten probleemain näkökulmalta arvosteltiin nykyisin vireillä olevia kansainvälisiä probleemoja.

Puheensa edellisessä osassa hän lausui, että viimevuotisten hallitusten utteran ja tarmokkaan työn tuloksena oli todettu saavutuksia, jotka olivat ylittäneet optimistisimminkin toiveet, katsoen niihin rajoituksiin, jotka yleinen kansainvälinen tilanne oli työlle asettanut. Tämä positiivinen kehitys oli ollut todettavissa yhteiskuntaelämän miltei kaikilla aloilla. Esimerkkeinä hän mainitsi, että määrätieteinen taistelu kulku- ja tarttuvia tauteja vastaan oli huomattavassa määrin parantanut kansakunnan terveyttä, että sivistyksellisellä alalla olivat, lähinnä yliopisto- ja kouluolet olleet perinpohjaisen uudelleen järjestelyn kohteena, että oikeudenhoidon alalla oli, paitsi seikkaperäisiä pa-

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakolmio).

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

rannuksia vankilaoaloissa, tehden ne humanisemmiksi, pyritty lukuisten armahdusten avulla poistamaan se juopa, jonka sisällissota oli synnyttänyt eri kansanluokkien välillä, että valtion rahataloudessa toimeempantujen tarkoituksenmukaisten toimenpiteiden avulla budjetti ensi kerran oli saatu tasapainoon, turvautumatta koti- tai ulkomaisiin lainoihin sekä että sosiaalisella alalla lukuisat omakotirakennukset, sairauvakuutus ja rahalliset avustukset lapsirikkailla perheille olivat suuresti helpottaneet köyhän väestön toimeentuloa.

Sivullisenkin on myönnettävä, ettei tämä ole mitään kaunomaalausta, sen voi joka askeleella todeta. Kun ottaa huomioon sisällissodan aiheuttaman tavattoman hävityksen kaikkialla Espanjassa, on annettava täysi tunnustus siitä, että viimevuotiset hallitukset suunnattoman jälleenrakennustyön ohella ovat ehtineet kiinnittää huomiota niiden epäkohtien parantamiseen, jotka aikaisemmin vallitsivat yhteiskuntaelämän miltei kaikilla aloilla. V. 1939 ja v. 1944 Espanjan välillä on suunnaton ero.

Mainittakoon tässä yhteydessä, että, mikäli oikeusministeri minulle ilmoitti, sisällissodan aikana tekemistään rikoksista tuomituista henkilöistä kärsii ainoastaan 23.000 edelleen vapausrangaistusta. Nämä ovat henkilöitä, jotka ovat syyllistyneet murhiin, kun taas kaikenlaatuisista muista rikoksista tuomitut on armahdettu ja asetettu ehdonalaiseen vapauteen. Näin ollen ovat ulkomaan lehdistössä olleet tiedot satojentuhansien poliittisten vankien jatkuvasta virumisesta espanjalaisissa vankiloissa kaikkea perää vailla.

Kenraali Franco siirtyi sitten puhumaan kommunismista,

jota hän sanoi olevan kahta lajia. Toinen oli neuvostovenäläisen diktatuurin luoma tyypillinen venäläinen kommunismi, kovin, disiplinaituin ja julmin, minkä historia tunsi ja jonka piirissä ei sallittu mitään lakkoja, oppositiota tai ei kommunistista toimintaa, toinen taas vientiä varten tarkoitettu eurooppalainen kommunismi, joka kiihoitti intohimoja, ylläpiti tyytymättömyyttä, kylvi anarkiaa ja provosoi kurjuutta, käyttäkseen sitä aikanaan tarkoituksenaan saavuttamiseksi. Jos venäläinen kommunismi pysyi maansa rajojen sisäpuolella maan sisäisenä asiana, ei siitä ollut syytä olla huolissaan, syystä että se ajan mittaan joko menehtyisi tai saisi siedettävämpiä muotoja, joskin täytyi sääliä sen orjuutuksen kohteina olevien kurjaa kohtaloa, mutta vientikommunismille oli Espanjassa tie pantava lopullisesti pysyyn.

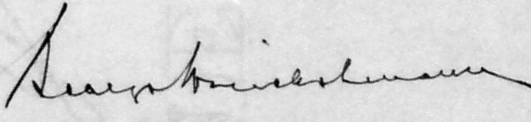
Puhuessaan nykysodasta huomautti kenraali Franco, että jo sodan alkupäivistä lähtien oltiin Espanjassa vakuutettuja siitä, että sen kehitys epäämättömästi tulisi johtamaan anarkiaan ja kommunismiin. Tämä oli ainoa syy, miksi Espanja suhtautui mitä suopeimmin rauhantilan palauttamiseen, ei minäkään sotaskäyvän maan, vaan Euroopan ja koko ihmiskunnan etuja silmälläpitäen. Ensimmäinen maailmansota vaati 10 milj. ihmishenkeä, minkä uhrin hyödyttömyyden nykysota jo oli esottanut. Aikaisemmin rajoittivat valtioiden suverenisuutta sodan aikana kansainväliset normit, mutta kun sota oli saavuttanut nykysodan valtavat mittasuhteet, oli vaara olemassa että oikeusnormien oli väistytävä voiman tieltä.

Lopuksi valitti kenraali Franco, ettei Eurooppa vielä-

kään ollut käsittänyt sitä, että kansakuntain välisen riivaliteetin hetken jo pitäisi olla ohitetun sekä lausui Espanjan olevan valmiin ryhtymään yhteistoimintaan kaikkien niiden kanssa, jotka, välttääkseen Euroopan kansojen tuhoutumista, halusivat lojaalista yhteistyötä yhteisymmärryksen saavuttamiseksi kansojen välillä.

Edellä selostettu puhe on tietysti saanut osakseen arvostelua Englannin alahuoneen vasemmistopiirien taholta, jotka ovat väittäneet, että puhe muka olisi sisältänyt moitteita yhtyneiden kansakuntien ehdoitta antautumispolitiikasta. Vastauksessaan on ulkoasiainministeri Eden tälläkin kertaa kumonnut väitteet huomauttaen, ettei puheeseen sisältynyt mitään liittoutuneiden politiikan arvostelua, vaan oli Espanjan valtiopäälliköiden siinä rajoittunut valittamaan sodan jatkumista, jota ei voitu pitää loukkauksena Englantia kohtaan.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 20.

Ministeri Winckelmann.

26/8-44.

x) Kts. rap. n:o 19, 21/8-44

Salasähkejäljennös

Madrid 17/9 1944 klo 19.35
Saap. min. 18/9 " " 8.35
Avattu " " " 11.00

55/183 Sal : 44
18/9-44

5. 89.

Ulkoasiat

H e l s i n k i

677. ^{x/}(Jatkuu): sodan jatkoa joten ei loukannut Englantia.
3) Raportista 20 päivältä 26 elok. otsikoitu ensi käyntini ulkoministeri Lequerican luona. Vastaanotto, hyvin ystävällinen. Tuntui olevan hyvin selvillä asioistamme lausuikin olleensa hyvissä suhteissa Vichyn lähetystöömme. Sanoi aina ymmärtäneensä käymme aiusta saakka ja edelleen omaa sotaamme itsenäisyytemme puolesta ilman muita pyrkimyksiä ymmärtävänsä suhteemme minkä natsismilla ei meaperää demokraattisessa Suomessa. Lausui tämä itse asiassa käsitetään länsivalloissakin, Vakauksensa presidentti Mannerheim tulisi löytämään onnellisen ratkaisun. Lequerica jolla johtava asema saksalaisystävällisessä falangipuolueessa tuntui ajattelevan Saksa jo hävinnyt sodan. Valitti anglosaksit eivät käsitä seurauksena tällöin bolshevismiin voittokulku Europassa mitä eivät pystyisi estämään. Espanja ponnistaisi kaikki voimansa suojellakseen itseään. Lausui toivomuksen suhteet edustukseemme jatkuisi läheisinä.

Tesavallan Presidentti
Päämin.
Min.
Kp.
Pol.os. 2
Kauppa
Ark.

Suomen Marsalkka
Min. Walden
Min. Ellilä
Min. Aaltonen
Päämaja 2

Vakuudeksi: R. Niiniluoto

ULKOASIAINMINISTERIÖ

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 8/4/44 S.S.

55 183 Sal 84

San Sebastiani S S A 26 P.NÄ elo KUUTA 1944.

8/1-45

VIITTAUS: N

P.NÄ KUUTA 19 P.TTY n:o

5 Cg

VIITTAUS: D.U.M. / 19

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön ra-
portti n:o 20.

Lähetystö oheisena kunnioittavasti toimittaa Mi-
nisteriölle kuusin kappalein raporttinsa n:o 20:

Ensi käyntini ulkoasiainministeri Lequerican luona.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann
George Winckelmann.

Tied.

Madridi-

SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 20.

San Sebastiani-ssa 26 p:nä elo kuuta 1944

58/183 Sal 44

Asia: Ensi kääntäminen ulkoasiain-
ministeri Lequerican luona.

8/1-45

5 C9

Käskisellä virallisella kääntämisellä uuden ulkoasiainministerin luona oli vastaanotto mitä herttaisin. Hän tunnusti olevan erinomaisen hyvin selvillä oloistamme, todennäköisesti kiitos Ranskan edustustomme, johon hän sanoi olleensa mitä parhaimmissa yhteyksissä aina v. 1939 lähtien nykypäiviin saakka.

Senor Lequerica, hyvin dynaaminen ja puhelias mies, lausui aina olleensa ja jatkuvasti olevansa sitä mieltä, että sotamme oli erillinen eikä ollut yhteydessä suurvaltain välisen kamppailun kanssa. Tämä kyllä käsitettiin myös Englannissa ja Yhdysvalloissa, vaikkei sitä tällä hetkellä olosuhteiden pakosta voitu myöntää. Hän sanoi täysin ymmärtävänsä, että sotavuosien kuluessa olimme Saksalta vastaanottaneet aineellista apua, sitä enemmän, koska Saksa oli ainoa maa, joka oli tahtonut ja kyennyt sellaista antamaan, mutta myös tietävänsä, että Suomi oli demokraattinen maa, jossa natsismilla ei voisi olla mitään maaperää. Samoin hän sanoi olevansa tietoinen siitä, että sotamme ainoana päämääränä oli vapautemme ja itsenäisyytemme turvaaminen sekä että kaikki

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakönnö) ⁴

Jakeluohjelmalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksiministeriölle.
- Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

pyrkimykset saavuttaa aluelajennuksia olivat meille vieraita. Valittaen sitä kohtalekasta asemaa, johon maamme oli joutunut, lausui hän varman vakauksensa olevan, että Presidentti Hannerheim tunnetulla taidollaan tulisi löytämään maallemme onnellisen ulospääsyn nykyvaikeuksista.

Senor Lequerica, jolla on huomattava asema Saksan puolesta kalliistuvassa falangipuolueessa, tuntui olevan sitä mieltä, että Saksan taistelu oli menetetty. Hän voisi johtaa arvaamattomiin seurauksiin, syyttä etteivät anglosaksilaiset valtiot näkyneet keksittävänsä tai tahtovan keksittää sitä tosiseikkaa, että Saksan häviö tulisi johtamaan bolshevismin nopeaan voittokulkua Euroopassa, jota liittoutuneet eivät kykenisi estämään.

Kenraali Franco olikin Eskettin kansallisen neuvoston juhlaistunnossa pitämässään puheessa (raporttini No. 19) varoittanut tällaisesta tapahtumain kehityksestä, vaikkakin syyttä oli olettaa, että varoitus tulisi kaikumaan kuurille korville. Espanja tulisi kuitenkin joka tapauksessa ponnistamaan kaikki voimansa suojellakseen itseään kommunismin tartunnalta, josta maalla jo oli ollut niin pöyristyttäviä kokemuksia.

Lopuksi ulkoasiainministeri lausui hartaan toivomuksen, että suhteensa Suomen edustukseen Espanjassa tulisivat olemaan yhtä luottamukselliset ja läheiset kuin hän tiesi niiden edeltäjiensä aikana olleen, johon toivomukseen luonnollisesti yhdyin.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

1 kpl. tuli jo 18/5-44, jolloin jaettiin 17-5-ministeriöhyönteletä lauletti
8/2-45
10/11-44

M a d r i d i - S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 20.

San Sebastiani-ssa 26 p:nä elokuuta 1944

Asia: Ensi käyntini ulkoasiain-
ministeri Lequerican luona.

55 / 183 Sal. 2 45
26/7-45
OSASTO
5. 89.

Äskeisellä virallisella käynnilläni uuden ulkoasiainministerin luona oli vastaanotto mitä herttaisoin. Hän tuntui olevan erinomaisen hyvin selvillä oloistamme, todennäköisesti kiitos Ranskan edustustomme, johon hän sanoi olleensa mitä parhaimmissa suhteissa aina v. 1939 lähtien nykypäiviin saakka.

Señor Lequerica, hyvin dynaaminen ja puhelias mies, lausui aina olleensa ja jatkuvasti olevansa sitä mieltä, että sotamme oli erillinen eikä ollut yhteydessä suurvaltain välisen kamppailun kanssa. Tämä kyllä käsitettiin myös Englannissa ja Yhdysvalloissa, vaikkei sitä tällä hetkellä olosuhteiden pakosta voitu myöntää. Hän sanoi täysin ymmärtävänsä, että sotavuosien kuluessa olimme Saksalta vastaanottaneet aineellista apua, sitä enemmän, koska Saksa oli ainoa maa, joka oli tahtonut ja kyennyt sellaista antamaan, mutta myös tietävänsä, että Suomi oli demokraattinen maa, jossa natsismilla ei voisi olla mitään maaperää. Samoin hän sanoi olevansa tietoinen siitä, että sotamme ainoana päämääränä oli vapautemme ja itsenäisyytemme turvaaminen sekä että kaikki

JAKELUOHJE:

Tavallinen (punakomio)

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksiministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

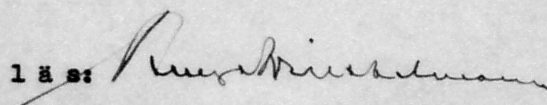
pyrkimykset saavuttaa aluelajennuksia olivat meille vieraita. Valittaen sitä kohtalokasta asemaa, johon maamme oli joutunut, lausui hän varman vakaumuksensa olevan, että Presidentti Mannerheim tunnetulla taidollaan tulisi löytämään maallemme onnellisen ulospääsyn nykyvaikeuksista.

Señor Lequerica, jolla on huomattava asema Saksaan päin kallistuvassa falangipuolueessa, tuntui olevan sitä mieltä, että Saksan taistelu oli menetetty. Tämä voisi johtaa arvaamattomiin seurauksiin, syystä etteivät anglosaksilaiset valtiot näkyneet käsittävän tai tahtovan käsittää sitä tosiseikkaa, että Saksan häviö tulisi johtamaan bolshevismin nopeaan voittokulkuun Euroopassa, jota liittoutuneet eivät kykenisi estämään.

Kenraali Franco olikin äskettäin kansallisen neuvoston juhlaistunnossa pitämässään puheessa (raporttini No. 19) varoittanut tällaisesta tapahtumain kehityksestä, vaikkakin syytä oli olettaa, että varoitus tulisi kaikumaan kuuroille korville. Espanja tulisi kuitenkin joka tapauksessa ponnistamaan kaikki voimansa suojellakseen itseään kommunismin tartunnalta, josta maalla jo oli ollut niin pöyristyttäviä kokemuksia.

Lopuksi ulkoasiainministeri lausui hartaan toivumuksen, että suhteensa Suomen edustukseen Espanjassa tulisivat olemaan yhtä luottamukselliset ja läheiset kuin hän tiesi niiden edeltäjiensä aikana olleen, johon toivomukseen luonnollisesti yhdyin.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 89.

ASIA: _____

Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 21.

Ministeri Winckelman.

30/11-44.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

9 / 281 Sal. 45

MADRIDI SSA OLEVA LÄHETYSTÖ

KIRJELMÄ nro 804/138/44

23/1-45 15 - 11 -

Madridi SSA 30 P:NÄ marraskuuta 1944.

PÄIVÄ	OSASTO	ASIA
5.	62.	

VIITTAUS:

N

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY nro

VIITTAUS: D. U. M. 19

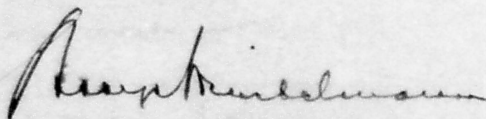
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti nro 21.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa neljin kappa-
lein raporttinsa nro 21:

Keskustelu pmm- ja ulkoasiainministeri,
tri Salazarin kanssa.

Lähettiläs:

George Winkelmann.

9 281 Sak. 45

M A D R I D I

SSA OLEVA LÄHETYS

Salainen.

RAPORTTI n:o 21.

23/1-45	99	-	1
OSASTO			

Madridi ssa 30 p:nä marras kuuta 1944.

Asia: Keskustelu päh- ja ulko-
asiainministeri, tri Salazarin
kanssa.

Äskeisellä käynnilläni Lissabonissa minulle järjes-
tyi sikäläisissä oloissa harvinainen tilaisuus pitkähköön
keskusteluun otsikossa mainitun henkilön kanssa. Tervehti-
essään minua hän lausui toivomuksen, ettei käyntini ai-
heena olisi jmmhyväiskäynti, ajatellen kaiketi m.m. Italian,
Bulgarian ja Rumanian sikäläisten lähettiläiden olosuhteis-
ta johtunutta vaihtumista. Tällöin huomaustin käyntini tar-
koituksena lähinnä olevan antaa hänelle selostus nykytilan-
teesta maassamme sekä oikeista maailmanlehdistöissä olleita
vähäriä tietoja oloistamme. Tri Salazar huomautti tämän joh-
dosta, että koska hän aina oli tuntenut lähemmintä myötä-
tuntoa ja ihailua maattamme kohtaan, mainitunlainen selonte-
ko oli hänelle erittäin tervetullut.

Antamassani selostuksessa totesin nimenomaan, että
se propaganda, jota eräissä aitosaksalaisissa ja falangis-
tipiireissä Espanjassa oli harjoitettu maattamme kohtaan sii-
nä mielessä, että lopettamalla sodan Neuvostoliittoa vas-
taan olisimme hyväksyneet kommunistisen ideologian ja suos-
tuneet maamme sovietsisimiseen ei ollut tosiloja vastaava.

JAKELUOHJE:

Jakeluohjelmalleja:

- Tavallinen.
- Tavallinen ja lisäksiministeriölle.
- Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
- Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

Tri Salazar keskeytti minut tällöin huomauttaen tietävänsä, ettei kansamme koskaan voisi tehdä tuollaista täysikäännostä, minkä vuoksi hänellä ei myöskään olisi syytä luulla, että sellaisia epäluuloja olisi herännyt maamiestensä keskuudessa.

Lausuessani tyydytykseni siitä, että Englanti oli lähettänyt Helsinkiin poliittisluontoisen valtuuskunnan, jonka puolelta ehkä voisimme odottaa tukea tilanteemme mahdollisesti kärjistyessä, tri Salazar huomautti, että englantilainen mentaliteetti oli niin vihan myrkyttämä, ettei maailman tilannetta kyetty siellä joka suhteessa objektiivisesti arvostelemaan. Olipa menty niinkin pitkälle, että kaikkia niitä maita, jotka eivät voineet omaksua kommunistista ideologiaa, pidettiin myös Englannin vihollisina. Hän lausui, että tällainen ajatussuunta todennäköisesti ajan mittaan ja sodan päätyttyä tulisi muuttumaan, mutta, ettei tuollaiseen mielenmuutokseen kuitenkaan toistaiseksi olisi laskettava. Hän lisäsi, että hänen useissa keskusteluissa englantilaisten diplomaattien kanssa oli ollut pakko puolustaa maatame heidän väittämässään Suomen esiintyneen hyökkäyksen Neuvostoliittoa vastaan. Hän sanoi tällöin huomauttaneensa, että kansainliitto myös Englannin myötävaikutuksella aikanaan oli erottanut Neuvostoliiton hyökkäjävaltiona jäsenyydestään. Tällöin oli hänelle vastattu, että Suomi joka tapauksessa oli vapaaehtoisesti sallinut saksalaisten joukkojen maahantulon jo ennen nykysodan alkamista, johon hän ilmoitti sanoneensa nykysotamme olevan välittömästi talvisotamme jatkoa. Hän piti itsestään selvänä, että saksalaiset joukot olisivat myös kielteisessä tapauk-

sessä käyttäneet hyväkseen alueitamme strategisemaa mielessä sodassaan Neuvostoliittoa vastaan. Tiedustellen edelleen, eikö vastaavanlaista amerikkalaista valtuuskuntaa oltu nimitetty, jolta taholta ehkä olisi odotettavissa suu-
rempaa olojemme ymmärtämystä, syystä, että sikäläiset katsovat maanosamme kysymyksiä laajemmalla näkökulmalta, lausuin toivovanne, että sellainen tultaisiin mahdollisimman pian nimittämään. x)

Tri Salazarin toivomuksesta selostin hänelle tämän jälkeen eduskuntamme ja nykyisen hallituksemme kokoonpanoa puolueittain, Petsamon ja muiden menettämämme alueitten merkitystä, sotiemme tappioutilaston pääpiirteittäin sekä sotakorvausvaatimuksen raskautta rauhanaikaisen budjetin huomioottaen. Edellä kertamani johdosta tri Salazar tiedusteli, olisiko meillä mahdollisuuksia jatkaa olemassaoloamme itsenäisenä valtiona ja vapaana kansakuntana, johon vastasin kysitykseni olevan "une vie tolerable sera possible".

Keskustelumme lopussa tri Salazar lausui, että hänen kysityksensä mukaan Suomi edusti korkeimpien moraalisten periaatteitten etuvartiota maailmassa, jossa moraalikäsitteet olivat menettäneet merkityksensä. Tämän huomioonottaen hän lisäsi, että jos Portugali, lähinnä jälleenrakennustyötä ajatellen, voisi olla Suomelle joksikin hyödyksi, Portugalin hallitus oli aina valmis kaikin mahdollisin tavoin meitä avustamaan.

L e h t t i l l ä s :

George Winckelmann.

x) Vasta pari päivää myöhemmin sain Yhdysvaltain suurlähetystön taholta luottamuksellisen tiedon, että heikäläinen valtuuskunta, päällikkönään Mr. Maxwell ja Higgs, oli nimitetty Helsinkiin.

1 kpl. saapunut jo 23/1-45, jolloin jaettiin.
Lähetettiin 2/12 44

Ykappaleena main

M A D R I D I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 804/138/44

Madridi SSA 30 P:NÄ marraskuuta 19.44

VIITTAUS:

P:NÄ KUUTA 19 P:TTY n:o

VIITTAUS: D. U. M. / 19

Joynen keryllö

9 / 281 Sub. 2 45

26/2-45	22	---	---
KYHÄ	OSASTO	ASIA	
5.	69.		

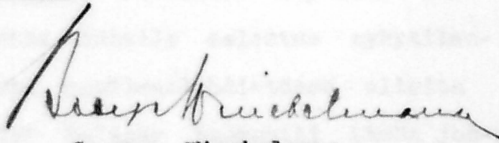
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Madridissa olevan lähetystön raportti n:o 21.

Lähetystö kunnioittavasti oheistaa neljin kappa-
lein raporttinsa n:o 21:

Keskustelu pää- ja ulkoasiainministeri,
tri Salazarin kanssa.

Lä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

M A D R I D I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ. ⁹ 281 Sal ¹⁵ Salainen.

RAPORTTI n:o 21.

Madridi ssa 30 p:nä marras kuuta 1944.

26/7-45

OSASTO	ASA
5.	69.

Asia: Keskustelu pää- ja ulko-
asiainministeri, tri Salazarin
kanssa.

Äskeisellä käynnilläni Lissabonissa minulle järjes-
tyi sikäläisissä oloissa harvinainen tilaisuus pitkähköön
keskusteluun otsikossa mainitun henkilön kanssa. Tervehti-
essään minua hän lausui toivomuksen, ettei käyntini ai-
heena olisi jäähyväiskäynti, ajatellen kaiketi m.m. Italian,
Bulgarian ja Rumanian sikäläisten lähettiläiden olosuhteis-
ta johtunutta vaihtumista. Tällöin huomautin käyntini tar-
koituksena lähinnä olevan antaa hänelle selostus nykytilan-
teesta maassamme sekä oikaista maailmanlehdistössä olleita
väärinä tietoja oloistamme. Tri Salazar huomautti tämän joh-
dosta, että koska hän aina oli tuntenut lähmintä myötä-
tuntoa ja ihailua maattamme kohtaan, mainitunlainen selonte-
ko oli hänelle erittäin tervetullut.

Antamassani selostuksessa totesin nimenomaan, että
se propaganda, jota eräissä aitosaksalaisissa ja falangis-
tipiireissä Espanjassa oli harjoitettu maattamme kohtaan sii-
nä mielessä, että lopettamalla sodan Neuvostoliittoa vas-
taan olisimme hyväksyneet kommunistisen ideologian ja suos-
tuneet maamme sovietisoimiseen ei ollut tosioloja vastaava.

JAKELUOHJE:

.....
.....
.....

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksiministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-
tuksiin.

Tri Salazar keskeytti minut tällöin huomauttaen tietävänsä, ettei kansamme koskaan voisi tehdä tuollaista täysikäännöstä, minkä vuoksi hänellä ei myöskään olisi syytä luulla, että sellaisia epäluuloja olisi herännyt maamiestensä keskuudessa.

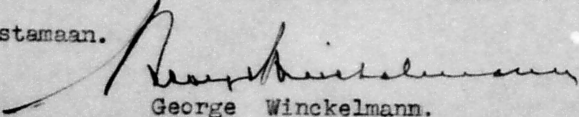
Lausuessani tyydytykseni siitä, että Englanti oli lähettänyt Helsinkiin poliittisluontoisen valtuuskunnan, jonka puolelta ehkä voisimme odottaa tukea tilanteemme mahdollisesta kärjistyessä, tri Salazar huomautti, että englantilainen mentaliteetti oli niin vihan myrkyttämä, ettei maailman tilannetta kyetty siellä joka suhteessa objektiivisesti arvostelemaan. Olipa menty niinkin pitkälle, että kaikkia niitä maita, jotka eivät voineet omaksua kommunistista ideologiaa, pidettiin myös Englannin vihollisina. Hän lausui, että tällainen ajatussuunta todennäköisesti ajan mittaan ja sodan päätyttyä tulisi muuttumaan, mutta, ettei tuollaiseen mielenmuutokseen kuitenkaan toistaiseksi olisi laskettava. Hän lisäsi, että hänen useissa keskusteluissa englantilaisten diplomaattien kanssa oli ollut pakko puolustaa maatamme heidän väittäessään Suomen esiintyneen hyökkääjänä Neuvostoliittoa vastaan. Hän sanoi tällöin huomauttaneensa, että kansainliitto myös Englannin myötävaikutuksella aikanaan oli erottanut Neuvostoliiton hyökkäjävaltiona jäsenyydestään. Tällöin oli hänelle vastattu, että Suomi joka tapauksessa oli vapaaehtoisesti sallinut saksalaisten joukkojen maahantulon jo ennen nykysodan alkamista, johon hän ilmoitti sanoneensa nykysotamme olevan välittömästi talvisotamme jatkoa. Hän piti itsestään selvänä, että saksalaiset joukot olisivat myös kielteisessä tapauk-

sessä käyttäneet hyväkseen alueitamme strategisessa mielessä sodassaan Neuvostoliittoa vastaan. Tiedustellen edelleen, eikö vastaavanlaista amerikkalaista valtuuskuntaa oltu nimitetty, jolta taholta ehkä olisi odotettavissa suurempaa olojemme ymmärtämystä, syystä, että sikäläiset katsovat maanosamme kysymyksiä laajemmalla näkökulmalta, lausuin toivovamme, että sellainen tultaisiin mahdollisimman pian nimittämään. x)

Tri Salazarin toivomuksesta selostin hänelle tämän jälkeen eduskuntamme ja nykyisen hallituksemme kokoonpanoa puolueittain, Petsamon ja muiden menettämiemme alueitten merkitystä, sotiemme tappioutilaston pääpiirteittäin sekä sotakorvausvaatimuksen raskautta rauhanaikaisen budjetin huomioonottaen. Edellä kertomani johdosta tri Salazar tiedusteli, olisiko meillä mahdollisuuksia jatkaa olemassaoloamme itsenäisenä valtiona ja vapaana kansakuntana, johon vastasin käsitykseni olevan "une vie tolerable sera possible".

Keskustelumme lopussa tri Salazar lausui, että hänen käsityksensä mukaan Suomi edusti korkeimpien moraalisten periaatteitten etuvartiota maailmassa, jossa moraalikäsikkeet olivat menettäneet merkityksensä. Tämän huomioonottaen hän lisäsi, että jos Portugali, lähinnä jälleenrakennustyötä ajatellen, voisi olla Suomelle joksikin hyödyksi, Portugalin hallitus oli aina valmis kaikin mahdollisin tavoin meitä avustamaan.

L ä h e t t i l ä s :

George Winckelmann.

x) Vasta pari päivää myöhemmin sain Yhdysvaltain suurlähetystön taholta luottamuksellisen tiedon, että heikäläinen valtuuskunta, päällikkönään Mr. Maxwell ja Higgs, oli nimitetty Helsinkiin.